

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta
Hoitotyön koulutusohjelma
Terveystieteiden suuntautumisvaihtoehto

Kati Pöllänen

Nuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhteissa

”Onksii kikkii, snappii tai whatsappii?”

Tiivistelmä

Kati Pöllänen

Nuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhhteissa, 51 sivua, 1 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysala Lappeenranta

Hoitotyön koulutusohjelma

Terveydenhoitotyön suuntautumisvaihtoehto

Opinnäytetyö 2016

Ohjaajat: lehtori Kristiina Helminen, Saimaan ammattikorkeakoulu, terveydenhoitaja, psykiatrinen sairaanhoitaja Tytti Summanen, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri Opiskeluterveydenhuolto

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin nuorten sosiaalisen median käyttöä seurustelusuhhteissa. Seurustelusuhhteella tarkoitetaan kahden toisistaan pitävän ihmisen romanttista suhdetta. Työssä tarkasteltiin keskinuorten ja myöhäisnuorten käyttämiä sosiaalisen median sovelluksia, käyttömääriä ja –tapoja. Lisäksi selvitettiin, millainen rooli sosiaalisella medially on seurustelusuhhteen eri vaiheissa.

Työssä tutustuttiin nuorten sosiaalisen median käyttöön kenttätutkimuksella, jossa nuorten suosimia sovelluksia käytettiin yhdessä nuorten kanssa. Lisäksi kerättiin tietoa sosiaalisen median käytöstä seurustelusuhhteissa keskinuorilta (15-16 v) ja myöhäisnuorilta (17-18 v) toiminnallista Ryhmämessut menetelmää soveltaen. Aineisto teemoitettiin ja käsiteltiin abduktiivista, eli teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä käyttäen.

Sosiaalista mediaa käytetään yleisesti paljon seurustelusuhhteen eri vaiheissa. Seurustelukumppani voi löytyä sosiaalisesta mediasta, tai muualla tavattuun kumppaniin voi tutustua sosiaalisen median välityksellä. Varsinaisia seuranhakusovelluksia ei pidetä potentiaalisena paikkana löytää pidempiaikainen seurustelusuhde. Seurustelukumppanin kanssa keskustellaan sosiaalisessa mediassa pitkin päivää.

Keskinuorten mukaan viestintä, tunteiden ilmaisu ja tunteiden ymmärtäminen on samanlaista sosiaalisessa mediassa ja kasvokkain. Myöhäisnuorten mukaan sosiaalisessa mediassa alkanut seurustelusuhde on teennäisempi, viestintä on pinnallisempaa ja tunteiden ilmaisu jäävät puutteellisemmaksi kuin kasvokkain tapahtuvassa viestinnässä. Seurustelun päättäminen sosiaalisessa mediassa on tavallista ja se koettiin jättäjän kannalta helpommaksi, mutta jätetyn kannalta vaikeammaksi kuin kasvokkain tapahtuva suhhteen päättäminen.

Asiasanat: nuoret, sosiaalinen media, seurustelusuhde

Abstract

Kati Pöllänen

Use of social media in dating relationships of adolescents, 51 pages, 1 appendix

Saimaa University of Applied Sciences

Health Care and Social Services, Lappeenranta

Degree Programme in Nursing

Public Health Nursing

Bachelor's Thesis 2016

Instructors: Senior Lecturer Kristiina Helminen, Saimaa University of Applied Sciences, Public Health Nurse Tytti Summanen, EKSOTE Student Health Care

The purpose of the study was to investigate the use of social media in dating relationships of 15 - 18-year-old adolescents. The study concerned social media applications, the amount of time applications were used and how the applications were used in a dating relationship.

Data for this study were collected by a field survey and a functional group method called Ryhmämessut. In the first phase, social media applications were studied by using the applications together with adolescents. In the second phase, there were two groups: a 15 - 16-year-old mid-young group and a 17- 18-year-old late young group. The data were themed and analyzed by the abductive data analysis method.

The results of the study show that social media applications are widely used in dating relationships. One can find a dating relationship directly via social media or use social media to get to know a potential dating partner better. Actual dating applications are not potential places to find a long term dating relationship. Social media applications are used every day, many times during the day in dating relationships. According to the mid-young group, communication as well as expressing and understanding emotions in social media applications do not remarkably differ from face to face contacts. According to the late young group, a dating relationship started in social media is more pretentious, communication in social media is more superficial and expressing emotions is less adequate than in face to face contacts. It is usual to end a relationship through social media applications. This was found easier for the person ending the relationship, but harder for the person who was left than ending the relationship face to face.

Further study is required to study sub-teens and adults' way to use social media in dating relationships. In addition, harassment in social media and internet addiction and their effects on development, well-being and life management need to be studied further.

Keywords: adolescents, social media, dating relationship

Sisältö

1	Johdanto.....	4
2	Nuoruuden kehitystehtävät ja sosiaaliset suhteet.....	5
2.1	Nuoruuden vaiheet	6
2.2	Sosiaalinen media ja nuorten sosiaalisten taitojen kehitys	8
3	Nuorten seurustelusuhteet ja sosiaalinen media	10
3.1	Seurustelun vaiheet	11
3.2	Seurustelu ja sosiaalisen median sovellukset.....	13
3.3	Oma ja toisen profiilit sosiaalisessa mediassa.....	15
3.4	Nuorten sosiaalisen median käyttö ja vanhemmat.....	16
4	Opinnäytetyön tarkoitus	17
5	Opinnäytetyöhön liittyvät eettiset näkökohdat.....	17
6	Opinnäytetyön toteutus.....	22
6.1	Aineistonkeruu	22
6.2	Aineiston analysointi	25
7	Tulokset.....	26
7.1	Sosiaalisen median sovellukset.....	26
7.2	Keskinuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhteissa	32
7.3	Myöhäisnuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhteissa.....	39
7.4	Nuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhteissa ja nuoruuden kehitystehtävät	45
7.5	Toiminnallinen ryhmämenetelmä interventiona.....	46
8	Pohdinta ja yhteenveto	48
8.1	Tulosten luotettavuus	49
8.2	Jatkotutkimusaiheet	50
	Kuvat.....	52
	Taulukot.....	52
	Lähteet.....	53

Liitteet

- Liite 1 Suostumuslomake tutkimukseen osallistujilta

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata nuorten kokemuksia sosiaalisen median käytöstä seurustelusuhteissa. Työssä tarkastellaan eri-ikäisiä nuoria: 15–16-vuotiaita keskinuoria ja 17–18-vuotiaita myöhäisnuoria. Seurustelusuhteella tarkoitetaan kahden toisistaan pitävän ihmisen romanttista suhdetta. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan nuoren psyykkisiä ja sosiaalisia kehitystehtäviä. Nuoren fyysisen kehityksen tarkastelu jää tämän opinnäytetyön ulkopuolelle.

Seurustelusuhteet ovat tapa harjoitella tulevia pysyviä parisuhteita ja normaali osa nuoren kehitystä kohti aikuisuutta. Koivusillan (2014, 34) mukaan yli puolet 14–18-vuotiaista nuorista pitää kumppanuuteen ja rakkauteen liittyviä tekijöitä yhtenä tärkeänä tulevaisuuden toiveena.

Nuorten sosiaalisen median käyttö on aiheena ajankohtainen, koska sosiaalisesta mediasta on tullut yksi merkittävä kanava sosiaalisten suhteiden ylläpitämisessä. Kouluterveyskyselyssä (2013) noin joka viides koululainen kertoi päivittäisen ruutuaikansa olevan yli neljä tuntia. Kaksi kolmesta nuoresta kertoo käyttävänsä nettisivujen selailuun enintään kaksi tuntia päivässä. Toisaalta, reilu kymmenesosa nuorista kertoo käyttävänsä nettisivujen selailuun yli viisi tuntia päivässä. (Kouluterveyskysely 2013.)

Terveystoimijat ja nuorten vanhemmat ovat tunnistaneet ja tunnustaneet muutoksen nuorten sosiaalisessa kanssakäymisessä. Terveystoimijien tukea voidaan tarvita seurusteluun liittyvien ongelmien ja kriisien käsittelyssä. Kyetäkseen vaikuttavasti auttamaan nuorta ammattilaisen on tiedettävä, kuinka nuoret elävät jokapäiväistä elämäänsä, hoitavat sosiaalisia suhteitaan ja kuinka nämä toimintatavat vaikuttavat nuoreen.

Tässä opinnäytetyössä perehdytään nuorten seurustelusuhteisiin, nuoruuden kehitystehtäviin ja uusiin tapoihin hoitaa sosiaalisia suhteita. Tuloksena saatavaa tietoa voidaan hyödyntää nuorten kohtaamisissa ja vanhempien ohjauksessa.

Opinnäytetyö on tehty yhteistyössä Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhoitopiirin (EKSOTE) koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kanssa.

2 Nuoruuden kehitystehtävät ja sosiaaliset suhteet

Nuoruus psyykkisenä kehitysvaiheena sijoittuu ikävuosiin 12–22 (Väestöliitto 2016). Havighurst (1948) on määritellyt kahdeksan nuoruuden kehitystehtävää:

1. uusien suhteiden muodostaminen ikätovereihin ja yhdessäolon opettelu
2. sukupuolirollin omaksuminen
3. oman fyysisen olemuksen hyväksyminen
4. emotionaalisen itsenäisyyden saavuttaminen vanhemmista
5. valmistautuminen avioliittoon ja perhe-elämään
6. valmistautuminen työelämään
7. maailmankuvan muodostaminen
8. vastuullisen käyttäytymisen omaksuminen. (Vierikko 2015.)

Eriksonin (1994) mukaan nuoruus on tärkein kehitysvaihe ihmisen elämässä. Nuoruusiän kehitystehtävänä on ehyen identiteetin – oman minuuden ja yksilöllisyyden pysyvän kokemuksen muodostaminen sekä itsensä hyväksyminen (Vierikko 2015). Nuoruusiässä tapahtuu voimakkaita fyysisiä ja psyykkisiä muutoksia, minkä seurauksena nuori alkaa etsiä identiteettiään, paikkaansa maailmassa, ihmisenä ja työssä. Nuori luopuu lapsuuden ihanteista, vanhempien merkitys vähenee ja suhde ikätovereihin tulee tärkeämmäksi. Nuoren tunne-elämä muuttuu radikaalisti ja aiheuttaa usein kuohuntaa. Lisäksi nuoren ruumiinkuva muuttuu, seksuaalisuus tulee tärkeämmäksi ja nuori alkaa hakea myös seksuaalista identiteettiään. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2015.) Muutokset ovat suurempia ja kokonaisvaltaisempia kuin missään muussa ihmisen elämänvaiheessa.

2.1 Nuoruuden vaiheet

Nuoruusikä voidaan jakaa useampaan vaiheeseen. Eri tutkijat määrittelevät nuoruusiän kehitysvaiheet hieman eri tavoin (Kinnunen 2011, 21). Tässä työssä käytetään Väestöliiton (2016) käyttämää jakoa varhaisnuoruuteen, keskinuoruuteen ja myöhäisnuoruuteen. Lähteestä riippuen ikäraajat voivat vaihdella hieman. Toisaalta, käytännössä kehitys etenee yksilöllisesti, ja yksilöiden välillä voi olla suuriakin eroja.

Varhaisnuoruudessa (12–14-vuotiaat) nuori pohtii omaa subjektiivista ja objektiivista identiteettiään sekä tasapainoa näiden kahden välillä. Subjektiivisella identiteetillä tarkoitetaan nuoren käsitystä itsestään: Kuka ja millainen olen omasta mielestäni? Objektiivinen identiteetti tarkoittaa muiden käsitystä nuoresta: Mitä muut minusta ajattelevat? Onnistuneen varhaisnuoruuden kehitysvaiheen tavoitteena on, että nämä kaksi näkemystä vastaisivat riittävästi toisiaan, ja nuori kokee, että se mitä hän kokee olevansa vastaa sitä, mitä muut hänestä ajattelevat. (Saarniaho 2005.) Nuori toisaalta haluaa irtautua vanhemmistaan, mutta toisaalta on riippuvainen heistä. Nuori voi alkaa kapinoida sääntöjä ja rajoja vastaan, ja puolustaa vahvemmin omia mielipiteitään. Varhaisnuori kokee oman ikäryhmänsä edustajien mielipiteet usein erittäin tärkeinä ja kaipaa hyväksyntää. Salmivallin (2005, 25–35) mukaan lapsen tai nuoren asemaan vertaisryhmässä, eli toverisuosioon, vaikuttavat sosiaalisen käyttäytymisen lisäksi myös muun muassa ulkonäkö ja muut pinnalliset asiat (Vierikko 2015). Kun nuorelle on muodostunut tietty toverisuosio, sitä voi olla vaikea muuttaa. Nuori muodostaa toverisuosion perusteella kuvaa itsestään ja torjutuksi tuleminen voi aiheuttaa ongelmia muun muassa tunne-elämän alueella, kun nuori jää vaille sosiaalisten taitojen harjoitusta. Usein samassa toveriryhmässä olevat nuoret ovat keskenään samanlaisia. Nuori joko hakeutuu valmiiksi samankaltaisten seuraan tai seura tekee kaltaisekseen. Ystävyyssuhteiden avulla opetellaan sitoutumista, lojaalisuutta, jakamista ja luottamusta: niitä taitoja, joita parisuhteessa tarvitaan. (Vierikko

2015.) Nuori alkaa pohtia ja tulla tietoisemmaksi seksuaalisuudestaan. (Aalberg & Siimes 2007, 75).

Keskinuoruus (15–17 v) on itsenäistymisen alun ja sukupuoliroolien korostumisen aikaa. Aikuiseksi kehittyminen vaatii pohdintaa siitä, mitä muutos tarkoittaa nuoren identiteetille. (Aalberg & Siimes 2007, 55.) Keskinuoruudessa nuori pohtii ihmissuhteita. Perheen merkitys edelleen pienenee ja ikätoverien merkitys kasvaa. Perheen merkityksen pieneneminen näkyy nuoren ja vanhemman läheisyyden ja riippuvuuden sekä yhdessä vietetyn ajan vähenemisenä. (Nurmi et al. 2015) Nuoren ja vanhempien suhde muuttuu (Aalberg & Siimes 2007, 125–126). Vierikko (2014) toteaa, että nuori hakee samaistumiskohteita esimerkiksi ikätovereistaan ja seurustelusuhteista. Keskinuoruudessa seurustelusuhde voi toimia yhtenä minuutta vahvistavana tekijänä, mistä seuraa, että seurustelusuhteessa nuori voi olla itsekeskeinen ja jättää toisen tunteet vähäisemmälle huomiolle. Seurustelusuhteissa opetellaan sietämään vastoinkäymisiä ja pettymyksiä sekä näyttämään ja ymmärtämään tunteita. (Aalberg & Siimes 2007, 69–70.)

Myöhäisnuoruudessa (18–22 v) nuori hakee edellistä vaihetta laajempaa sosiaalista identiteettiä (Nurmi et al. 2015). Sosiaalinen identiteetti käsittää ihmisen maailmankuvan ja elämänkatsomuksen. Myöhäisnuoruudessa nuoren itsenäistymisprosessi etenee ja nuori alkaa pitää vanhempiaan tasavertaisina ja pystyy tarkastelemaan heitä neutraalisti. (Aalberg & Siimes 2007, 69–70.) Nuori alkaa kokea itsensä osana yhteiskuntaa. Nuori pohtii, mitkä ovat hänen ihanteitaan ja millaista elämää hän haluaa viettää. Myöhäisnuoruudessa tehdään merkittäviä valintoja opiskelun, työn ja ihmissuhteiden osalta. Mikäli nuori ei löydä subjektiivista identiteettiään, se vaikuttaa seuraaviin vaiheisiin, esimerkiksi ongelmina koulutukseen ja työhön liittyvien päätösten tekemisessä tai onnistuneiden pitkäkestoisten seurustelusuhteiden luomisessa. Myöhäisnuoruudessa nuoren empatiakyky lisääntyy ja nuori ottaa enemmän toisia ihmisiä huomioon ja päätyy teke-

mään enemmän kompromisseja. Seurustelusuhteissa nuori pystyy edellisiä vaiheita paremmin osoittamaan myötäelämistä, toisten huomioonottamista ja joustavuutta. (Saarniaho 2005.)

Yksilöllistä vaihtelua kehitysvaiheiden ajankohdissa voi olla paljon. Lisäksi ikäkausien rajat ovat jonkin verran muuttuneet. (Aalberg & Siimes 2007, 15.) Jotkut kehitystehtävät voivat nykyisin alkaa keskimäärin aiemmin kuin mitä vanhemmissa teorioissa esitetty, ja toisaalta myöhäisnuoruus voi jatkua lähelle kolmeakymmentä ikävuotta. (Vierikko 2014.)

Taulukossa 1 on esitetty yhteenvetona nuoruuden vaiheiden päätehtävät niiden tavoitteet ja mitä vaihe merkitsee sosiaalisten suhteiden kannalta.

Kehitysvaihe	Ikä	Tehtävä	Ratkaistavat kysymykset	Suotuisa tulos	Sosiaaliset suhteet
Varhaisnuoruus	12-14	Identiteetin muodostuminen	Kuka ja millainen olen? Mitä muut minusta ajattelevat?	Realistinen käsitys itsestä ja sen hyväksyminen	Muiden mielipiteet tärkeitä, haetaan vahvistusta minäkuvalle.
Keskinuoruus	15-17	Ihmissuhteiden kehitys	Suhde vanhempiin, ikätovereihin, omaan kehoon ja seksuaalisuuteen?	Irtaantuminen vanhemmista ja onnistuneita suhteita ikätovereihin	Opetellaan mm. tunteiden hallintaa, luottamusta, vuorovaikutusta suhteessa ikätovereihin
Myöhäisnuoruus	18-22	Ideologian kehittyminen	Arvot, maailmankuva ja elämäkatsomus?	Kyky tehdä elämää koskevia valintoja omien ajatusten kautta	Haetaan vastakaikua omille arvoille ja ihanteille – liitytään samanhenkisiin

Taulukko 1. Nuoruuden kehitysvaiheet, kriisit ja sosiaalisten suhteiden kehitys. (Eriksson 1994; Nurmi et al. 2015; Saarniaho 2005; Salmivalli 2005)

2.2 Sosiaalinen media ja nuorten sosiaalisten taitojen kehitys

Vuoden 2015 kouluterveyskyselyssä (2015) kymmenesosa nuorista toteaa, että ei tapaa lainkaan kasvokkain kavereita kouluajan ulkopuolella ja alle yhden tunnin päivässä kavereita tapaa noin viidesosa peruskoululaisista ja ammattioppilaitoksissa opiskelevista, sekä kolmasosa lukiolaisista. Kuitenkin, yli viisi tuntia kavereita kasvokkain kouluajan ulkopuolella tapaa noin viidesosa peruskoululai-

sista, joka kymmenes lukiolainen ja joka neljäs ammattioppilaitoksissa opiskeleva. 95 % nuorista kokee, että netin käyttö ei aiheuta ongelmia ihmissuhteissa. (Kouluterveyskysely 2015.)

Sosiaalisen median vaikutuksia nuorten seurustelusuhteissa ei ole vielä laajasti tutkittu, mutta on arveltu, että sosiaalisen median käyttö voi aiheuttaa puutteita nuorten sosiaalisissa taidoissa (Korteniemi-Poikela & Cacciatore, 2010, 90–91; Aho & Rinkinen 2007, 50–51; Airola & Tarsalainen 2005, 113–114). Keltikangas-Järvinen (2010, 20–23) määrittelee sosiaalisesti taitavan ihmisen ominaisuudeksi kyvyn tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa sekä kyvyn solmia nopeasti kontakti ja olla luonteva heidän seurassaan. Sosiaaliin taitoihin kuuluvat myös kyky ymmärtää toisen ihmisen näkökantoja ja tunteita sekä empatia, sympatia, hienotunteisuus ja sosiaalinen herkkyyks (Keltikangas-Järvinen 2010, 20–23). Korteniemi-Poikelan ja Cacciatoren (2010, 90–91) mukaan sanattoman viestinnän poisjäänti on merkittävä puute netissä tapahtuvassa keskustelussa. Nuoren kyky osoittaa ja toisaalta tulkita sanattomia viestejä voi jäädä puutteelliseksi (Korteniemi-Poikela ja Cacciatore 2010, 90–91). Erityisesti sympatian, empatian ja sosiaalisen herkkyyden osoittaminen ja sen havaitseminen sisältävät paljon sanatonta viestintää. Kirjoitettuun tekstiin, lyhyeen videoon tai kuvaan empatian tai sympatian sisällyttäminen on oma taitolajinsa – se ei ole mahdotonta, mutta se on haastavaa. Käytännössä hienotunteisuus näyttää olevan haastavaa sosiaalisessa mediassa aikuisillekin, joten voisi olettaa, että se on vielä vaikeampaa kehittyville nuorille

Kulmala (2014, 7-8) toteaa, että sosiaalinen media on tullut muun sosiaalisen kommunikaation rinnalle, se ei ole välttämättä korvannut kasvokkain tapahtuvaa kommunikaatiota. Nuorella voi olla sekä nettikavereita että livekavereita (Kulmala 2014, 7-8). Ylen (2015c) uutisessa todetaan, että lapsi tulee tarvitsemaan sosiaalisessa mediassa oppimiaan taitoja tulevaisuudessa. Tulevaisuudessa tarvitaan monimuotoisempaa ja jakautuneempaa hahmotuskykyä kuin nykyisin. Kontaktin luominen uuteen ihmiseen voi olla helpompaa sosiaalisessa mediassa kuin

kasvokkain. Tämän voi ajatella helpottavan ujon ihmisen kanssakäymistä ja tarjota matalan kynnyksen mahdollisuuden lähestyä uusia tuttavuuksia. Lisäksi sosiaalisessa mediassa voi kirjoittaa viestinsä, kuvata videonsa ja ottaa kuvansa kenenkään keskeyttämättä – tämä mahdollistaa myös hiljaisempien ihmisten äänen kuuluville saamisen.

3 Nuorten seurustelusuhteet ja sosiaalinen media

Seurustelusuhteet ovat tärkeä osa nuoruuden kehitystä. Koivusilta (2014, 34) selvitti tutkimuksessaan nuorten tulevaisuuden toiveita, ja sen mukaan 14–18-vuotiaiden nuorten toiseksi tärkein tulevaisuuden toiveena työn jälkeen olivat seurustelusuhteisiin ja rakkauteen liittyvät teemat. Koivusillan (2014, 35–36) mukaan kumppanuuteen ja rakkauteen liittyvät teemat olivat tärkeämpiä tytöille kuin pojille.

Korkiamäki (2013, 109–172) on tutkinut nuorten sosiaalista pääomaa ja todennut, että sosiaalisen vertaistuen ja osallisuuden näkökulmasta vahvimilla ovat seurustelusuhteessa olevat ja urheilua harrastavat tytöt. Seurustelevat pojat kokevat saavansa enemmän sosiaalista tukea ikäisiltään kuin muut pojat. Tiiviit kahdenväliset seurustelusuhteet tuottavat toisaalta läheisyyden tunteita ja toisaalta seurusteleminen voidaan nähdä vertaisryhmässä suosion mittarina. Suosittu nuori saa laajemminkin vertaisyhteisön tukea ja tulee helpommin kutusutuksi laajemman joukon jäseneksi. (Korkiamäki 2013, 109–172.)

Uudet parinmuodostus- ja seurustelutavat voivat muuttaa nuorten kokemusta seurustelusta, läheisyydestä ja rakkaudesta sekä niiden ilmenemismuodoista (Airola & Tarsalainen 2005, 113–114). Nykyisin nuorten ensimmäiset seurustelukumppanit voivat löytyä sosiaalisen median kautta ja tapahtua siellä joko osin tai kokonaan (Anttila 2009, 135, Korteniemi-Poikela & Cacciatore 2010, 90–91). Korteniemi-Poikela ja Cacciatoren (2010, 90–91) mukaan internetin kautta syntyvissä seurustelusuhteissa ei tapahdu todellista sitoutumista ja rakastumista. Hei-

dän mukaansa kyseessä on idoliin ihastumiseen verrattavissa oleva osittain kuviteltu suhde. Levine (2004, 566) toteaa, että anonymisti tapahtuva on-line-viestintä ilman kasvokkain tapahtuvaa tapaamista voi johtaa liioiteltuun läheisyyden tuntuun. Levinen (2004, 565) mukaan flirttailu sosiaalisessa mediassa on eri asia kuin kasvokkain. Aiemmin internetin seurustelupalveluissa tapahtunut tapaaminen tyypillisesti johtikin pikaisesti henkilöiden tapaamiseen, kun taas nykyisin sosiaalisessa mediassa voidaan pitää yhteyttä pitkäänkin ennen kasvokkain tapahtuvaa tapaamista (Sinkkonen & Sinkkonen 2011, 11–15). Varhaisnuorten päiviä tai viikkoja kestävä parisuhde voi olla kokonaan virtuaalinen etäsuhde, eivätkä osapuolet tällöin tapaa toisiaan kertaakaan (Anttila 2009, 135–140). Sosiaalinen media on suurella todennäköisyydellä tullut jäädäkseen tavaksi luoda ja ylläpitää ihmissuhteita ja tuo uuden tavan olla kanssakäymisissä seurustelukumppanin kanssa (Kulmala 2014, 7-8).

Blunt-Vinti, Wheldon, McFarlane, Brogan & Walsh-Buhi (2016, 11–16) havaitsivat tutkiessaan 13–19-vuotiaiden nuorten tyytyväisyyttä seurustelusuhteisiinsa, että nuoret, joilla oli pääasiassa sosiaalisessa mediassa tapahtuva seurustelusuhde, olivat tyytymättömämpiä seurusteluunsa kuin ne, jotka pääsääntöisesti tapasivat kumppaniaan kasvotusten. Toisaalta seksisuhteen osalta tätä eroa ei ollut. Sosiaalisessa mediassa tapaaminen voi johtaa aikaiseen seksisuhteen aloittamiseen, ilman että kumppania tunnetaan kunnolla. Nuoria pitäisi kannustaa tutustumaan sosiaalisessa mediassa tapaamansa seurustelukumppaniin perusteellisesti ennen seksuaalisen kanssakäymisen aloittamista, jotta vältetään mahdolliset sosiaalisessa mediassa syntyneet liioitellut tunteet ehkä virheellisten mielikuvien takia. (Blunt-Vinti et al. 2016, 11–16.)

3.1 Seurustelun vaiheet

Seurustelun alku on usein jännittävä ja joskus hankala vaihe. Anttilan (2009, 130–134) mukaan varhaisnuorilla seurustelu voi alkaa ilman, että toinen osapuoli on edes tietoinen seurustelusuhteesta. Mäkisen (2010, 20–26) mukaan lukion 2.

luokkalaisten seurustelusuhteet ovat alkaneet joko koulussa, yhteisten kavereiden kautta tai internetissä. Seurustelusuhteita aloitetaan eri syistä. Luonnollisesti kiinnostus toista ihmistä kohtaan on yksi tärkeä syy, mutta nuorelle myös sosiaalinen paine voi olla syy aloittaa seurustelu. Mikäli kaikki kaveritkin seurustelevat, tulee itsellekin paine löytää seurustelukumppani. (Bildjuchkin ja Ruuhilahti 2008, 129, 131.)

Seurustelussa on useita tasoja. Tapailu on kevyempi muoto seurustelusta ja siihen voi liittyä, että ollaan romanttisessa mielessä kiinnostuneita myös muista kuin tapailukumppanista. Jollekin tapailusta seurusteluun siirtyminen tarkoittaakin sitoutumista yhteen kumppaniin. (Bildjuchkin ja Ruuhilahti 2008, 129, 131.) Mäkinen (2010, 20–23) mukaan seurustelu muuttuu vakavaksi, kun seurustelukumppani esitellään kavereille ja kotona.

Aalbergin ja Siimeksen (2007, 200) mukaan eri-ikäisten seurustelussa korostuvat todennäköisesti erilaiset opittavat asiat: nuoremmat harjoittelevat enemmän luottamuksellisen suhteiden periaatteita ja tunteiden hallintaa ja vanhemmat pohjivat arvomaailmaan liittyviä asioita. Anttilan (2010, 130) mukaan jo alaluokkalaisilla on käsitys seurustelusta, ja luokassa voi olla jo seurustelevia pareja, jotka kaikki tietävät. Alakoululaisten seurustelu on kuitenkin hyvin erilaista kuin aikuisten seurustelu. Seurustelukumppaneiden ei välttämättä tarvitse tavata toisiaan kertaakaan seurustelun aikana ja seurusteluun liittyy paljon unelmia ja haaveilua (Anttila 2009, 130). Lukioikäisillä seurusteluun taas liittyy vahvasti yhdessä vietetty aika ja yhteinen tekeminen sekä seksuaalisuus (Mäkinen 2010, 21–26).

Seurustelusuhteiden aikana opetellaan muun muassa luottamuksellista suhdetta toiseen ihmiseen sekä tunteiden käsittelyä ja hallintaa. (Aalberg ja Siimes 2007, 200.) Bildjuchkinin ja Ruuhilahden (2008, 129) mukaan seurustelu on tutustumista toisen ajatus- ja arvomaailmaan. Löfblomin (2013, 150–155) mukaan pojat

ja tytöt käsittelevät seurustelua elämyksellisenä kokemuksena painottaen eri asioita. Tytöille oli tärkeää rakkaus, läheisyys ja tunnelma. Poikien rakkaustarinat kuvasivat tunnelman upeutta ja omaa sankarillisuutta. (Löfblom 2013, 150–155.)

Aalbergin ja Siimeksen (2007, 200–201) mukaan nuorten seurustelusuhdet ovat aluksi lyhytkestoisia seurustelukumppaneiden erilaisten odotusten vuoksi; heidän mukaansa poikia kiinnostaa enemmän seksi ja tyttöjä tunteet. Seurustelusuhdet pitenevät mitä vanhemmiksi nuoret tulevat. Alakoululaisten seurustelu kestää ehkä muutamia päiviä, ja yläasteella seurustelusuhdet voivat kestää viikoista kuukausiin. (Bildjuchkin ja Ruuhilahti 2008, 129–131.) Aalbergin & Siimeksen (2007, 200) mukaan nuoruuden seurustelusuhdet ovat helposti purettavissa, koska suhteet eivät kestä ajallisesti kauan, eikä suuria tunteita ehditä muodostaa. Mäkisen (2010, 20–26) tutkimuksen perusteella seurustelusuhdet päättyvät yleensä yhteisymmärryksessä. Suhteen päättyminen aiheuttaa surua, mutta ei estä nuorta aloittamasta uutta seurustelusuhdetta pian edellisen päätymisen jälkeen.

3.2 Seurustelu ja sosiaalisen median sovellukset

Mäkinen (2010, 20–26) toteaa opinnäytetyössään, että nuorten seurustelu voi alkaa internetin seurustelupalstojen ja chattikanavien välityksellä. Vuonna 2010 näille kanaville mentiin yleensä tietokoneella. Nykyisin sosiaalinen media on läsnä mobiililaitteissa kaikilla, kaikkialla ja kaiken aikaa. Sinkkosen & Sinkkosen (2011, 11–15) mukaan vielä 2000-luvun alussa internetin seuranhakupalveluilla oli hieman negatiivinen maine, ja internetissä tapahtuvaa tapailua voitiin pitää häpeällisenä. Tänä päivänä internetistä on tullut arkipäiväinen tapa ylläpitää sosiaalisia suhteita, ja sosiaalisessa mediassa seurustelu on normaalia ja tavallista. (Sinkkonen & Sinkkonen, 2011, 11–15.)

Sosiaalisen median sovellusten määrä on kasvanut räjähdysmäisesti viimeisten vuosien aikana. Aiemmin seuranhaku-sovellukset olivat omia erillisiä osiaan internetissä, mutta nykyisin ne ovat sulautuneet osaksi kaikkea sosiaalisen median

kenttää (Sinkkonen & Sinkkonen, 2011, 11–15). Lehtisen & Lovion (2011, 133) mukaan vuonna 2006 IRC-Galleria keskustelupalvelu mainosti tavoittavansa 60 % Suomen nuorisosta. Tänä päivänä IRC-gallerian suosio on hiipunut olemattomaksi. Hamarin (2011, 171) mukaan Facebookin seurustelusovellukset olivat viisi vuotta sitten nostamassa suosiotaan seuranhakukanavina. Tänä päivänä nuoret eivät juurikaan käytä Facebookia ikätoveriensa kanssa seurustellessaan (Yle 2015a).

Ylen (2015a) haastattelussa nuoret kertoivat, että Facebookin ohittaneita nuorten käyttämiä sosiaalisen median kanavia ovat muun muassa Whatsapp, Snapchat ja Instagram. Tämän lisäksi sosiaalisen median palveluita ovat esimerkiksi Hot-or-not, Tinder ja Skype. Nuoret pitävät yhteyttä toisiinsa yhden tai useamman sosiaalisen median sovelluksen kautta, ja useita sovelluksia voidaan käyttää rinnakkain. (Yle 2015a.) Vielä viisi vuotta sitten seuranhakupalveluissa kirjoittaminen oli pääasiallinen tapa kommunikoida (Mäkinen 2010, 24; Sinkkonen & Sinkkonen 2011, 11–15). Nykyisissä sovelluksissa on mahdollista käyttää tekstin lisäksi ääntä, kuvia ja videoita. Joissakin sovelluksissa viestien sisällön pituus voi olla rajattu. Nuoret hyödyntävät näitä ominaisuuksia monipuolisesti. Eri sovellukset ovat mahdollisesti suosiossa eri-ikäisillä käyttäjillä. (Yle 2015b.)

Tieto vanhenee nopeasti sosiaalisen median sovellusten kehittyessä, mutta ilmiön tutkiminen on tärkeää. Tässä opinnäytetyössä käsitellään sosiaalisen median sovelluksista ainoastaan seurustelusuhteiden kannalta merkittäviä sovelluksia. Sovellusten suosio vaihtelee nopeasti ja uusia sovelluksia tulee jatkuvasti markkinoille. Tästä syystä tässä opinnäytetyössä ei keskitytä yksittäisten sovellusten esittelyyn ja arviointiin enempiä kuin aineiston käsittelyn osalta on tarpeellista. Yhteenveto opinnäytetyön tekemisen aikaan suosituimmista nuorten käyttämistä sosiaalisen median sovelluksista esitetään työn tulososassa (Taulukko 2, 3 ja 4). Työn pääpaino on tavassa jolla nuoret sovelluksia käyttävät ja miten sosiaalisen median käyttö nuoriin vaikuttaa.

3.3 Oma ja toisen profiilit sosiaalisessa mediassa

Omaa imagoa sosiaalisessa mediassa, eli sosiaalisen median profiilia, voidaan luoda ottamalla kuvia tai videota harrastuksista, ateriosta, sisustuksesta, kaverista - koko siitä osasta elämää, jonka haluaa jakaa. Kuitenkin, mikäli kuva on epärealistinen, asia paljastuu nopeasti, kun tavataan kasvokkain (Korteniemi-Poikela & Cacciatore 2010, 90–91). Aho ja Rinkinen (2007, 50–51) ovat ilmaisseet huolensa nuorten laittamien paljastavien kuvien seurauksista – kuvat ovat kaikenlaisten ihmisten nähtävillä ja voivat joutua vääriin käsiin ja johtaa kuvien levittämiseen, kiusaamiseen, häirintään tai jopa hyväksikäyttöön.

Nykyisin on hyvin yleistä erityisesti nuorten (tyttöjen) keskuudessa ottaa paljon ja usein mahdollisimman edullisia kuvia itsestään edestä eli selfieitä ja takaa eli selfieitä, ja jakaa niitä kavereille eri sosiaalisen median palveluissa, yleensä Instagramissa. Vanhempien ja sukulaisten nähtäväksi voidaan julkaista rippikuva, kuva lemmikistä ja itsestä sekä kuvia lomamatkalta; tähän käytetään yleisimmin Facebookia. (Yle 2015a.) Tutkimuksen kannalta on mielenkiintoista, valitsevatko nuoret tietoisesti sosiaalisessa mediassa julkaisemansa materiaalin tarkoituksena herättää potentiaalisen seurustelukumppanin mielenkiinnon. On myös kiinnostavaa, millainen imago herättää nuoren kiinnostuksen sosiaalisessa mediassa. On todennäköistä, että sosiaaliseen mediaan luotu imago on vain osatoisuus henkilöstä. Osaavatko nuoret nähdä luodun imagon epätäydellisyyden ja arvioida sen todellisuuspohjaa?

Sosiaalisen median kautta seurustelusuhdetta haettaessa, ulkonäöllä on todennäköisesti suuri merkitys. Kouluterveyskyselyn (2015) mukaan nuoret ovat huolissaan ulkonäöstään. Kinnusen (2011, 99–105) mukaan joillakin nuorilla tyytyväisyys itseen, sisältäen oman ulkonäön, on merkittävää myöhempää mielenterveyttä ennakoiva tekijä ja nuorilla voi olla ympäristön asettamia ulkonäköpaineita. Kinnunen (2011, 99–105) toteaa, että nykyisin ulkoiset ominaisuudet ovat entistä

suuremmissa arvossa nuorten keskuudessa ja sillä voi olla vaikutusta ihmisten mielenterveyden kehityksessä.

3.4 Nuorten sosiaalisen median käyttö ja vanhemmat

Mediassa on puhuttu paljon nuorten sosiaalisen median käytöstä ja vanhempien vastuusta nuoren sosiaalisen median käytön valvomisessa ja ohjaamisessa (Yle 2015a, Yle 2015b, Yle 2015, Urpot 2015 ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto 2015). Haasteena on, että vanhemmat eivät pysy mukana nuorten käyttämistä sosiaalisen median sovelluksista ja sovellusten käyttötavoista.

Yle (2015c) uutisoi, että nuoret käyttävät esimerkiksi Whatsapp-sovellusta hyvin eri tavoin kuin aikuiset: aikuiset tyypillisesti lähettävät tekstiä, kuvia ja viestejä ystäville, kun taas nuoret käyvät useita ryhmäkeskusteluja yhtä aikaa, perustavat eri teemoille ryhmiä ja käyvät keskusteluja tuntemattomienkin kanssa (Yle 2015c). Toisessa Ylen (2015b) artikkelissa todetaan, että jo alakoululaisten vanhemmat kokevat tietonsa riittämättömiksi lastensa sosiaalisen median käytön seuraamiseen ja rajaamiseen. Lasten ja nuorten sosiaalisen median tuntemus on usein huomattavasti parempi kuin vanhempien. Urpot (2015)-sivustolla todetaan, että vanhempien on usein lähes mahdotonta ymmärtää nuorten maailmaa, kun yhteinen kieli on hukassa. Tämä pätee erityisesti sosiaalisen median maailmassa: puhutaan esimerkiksi sosiaalisessa mediassa trollaamisesta, follaamisesta (Urpot.fi 2015), ootd:eista, sharettamisesta ja swageista (Harjusaari 2014) Tämä on useimmille nuorille joka päiväistä kieltä, joillekin vanhemmille sanat eivät avaudu ollenkaan.

Mannerheimin lastensuojeluliitto (2015) ja Urpot (2015) antavat verkkosivuillaan ohjeita vanhemmille liittyen nuorten sosiaalisen median käyttöön. Urpot sivuston (2015) mukaan yhteisen kielen oppiminen on tärkeää, mutta vielä tärkeämpää on osoittaa aitoa kiinnostusta nuorten sosiaalisen median käyttöön sekä kuunnella ja pyrkiä ymmärtämään nuorten maailmaa. Nuorelta kannattaa kysyä, mitä palveluita hän käyttää, mitä hän sosiaalisessa mediassa tekee ja keiden kanssa.

Vanhempi voi pyytää lastaan näyttämään käyttämiään palveluita. Lapsi ja vanhempi voivat yhdessä tutustua sovellusten käyttösäätöihin ja yksityisasetuksiin. Vanhempi ja nuori voivat keskustella siitä, mikä on hyvää käytöstä netissä. (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2015; Urpot 2015)

4 Opinnäytetyön tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on kuvata nuorten kokemuksia sosiaalisen median käytöstä seurustelusuhteissa. Opinnäytetyön tavoite on tuottaa tietoa nuorten kanssa työskenteleville terveydenhuollon ammattilaisille. Tuloksia voidaan hyödyntää vanhempien neuvonnassa ja ohjauksessa.

Työn tutkimuskysymykset ovat:

1. Miten sosiaalista mediaa käytetään seurustelusuhteissa?
2. Miten sosiaalinen media vaikuttaa seurustelusuhteissa?
3. Miten nuoren kehitysvaihe/ikä vaikuttaa sosiaalisen median käyttöön seurustelusuhteissa?

5 Opinnäytetyöhön liittyvät eettiset näkökohdat

McGarryn (2010, 8-14) mukaan hoitotieteellinen tutkimus voi olla sensitiivistä tutkimusaiheen, osallistujien tai tutkijan näkökulmasta. Hoitotieteen tutkimusaihe voi olla sensitiivinen aina, kun tutkitaan ihmisten henkilökohtaisia kokemuksia, tunteita ja ajatuksia elämän eri tilanteissa (Aho & Kylmä 2012, 271–273). Nuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhteissa on aiheena tutkittaville henkilökohtainen ja herkkä. Tutkimusaihetta voidaan pitää sensitiivisenä tai on mahdollisuus, että aiheesta tulee tutkimuksen edetessä sensitiivinen. Tutkimus on sensitiivinen osallistujien kannalta, kun osallistujat ovat tavalla tai toisella kykenemättömiä puolustamaan omia oikeuksiaan. Tällaisia osallistujia voivat olla esimerkiksi lapset ja nuoret. (Aho & Kylmä 2012, 273.) Tässä tutkimuksessa osallistujat ovat nuoria, osa alaikäisiä, joten tutkimus on osallistujien kannalta sensitiivinen.

Tutkijalle tutkimus on sensitiivinen, mikäli aihe on hänelle henkilökohtainen tai mikäli tutkija voi tulla tavalla tai toisella leimatuksi tutkimuksen takia. (Aho & Kylmä 2012, 273.) Tämä tutkimus ei ole tutkijalle erityisen henkilökohtainen, koska tutkija edustaa eri sukupolvea, joka elää eri elämänvaiheessa ja käyttää sosiaalista mediaa hyvin eri tarkoituksiin ja eri tavoin kuin tutkimukseen osallistuvat nuoret. Tutkijalla on tosin tutkimukseen osallistuvien ikäisiä omia lapsia, mitä kautta tutkimukseen tulee läheisempi ote. Tutkijan omat lapset eivät ole tutkimukseen osallistujia. Tutkija ei pidä todennäköisenä negatiivista leimautumista tutkimusaiheen takia.

Koska tutkimus on sensitiivinen tutkimusaiheen ja osallistujien kannalta, tämän tutkimuksen tutkimusaiheen valinnassa, osallistujien valinnassa, aineiston keruussa, -analysoinnissa ja raportoinnissa on huomioitu sensitiivisen tutkimuksen eettiset näkökulmat.

Sensitiivisen tutkimusaiheen tulee olla eettisesti perusteltu. Mikäli tutkittavasta aiheesta on vain vähän aikaisempaa tutkimusta ja tutkimuksesta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää osallistujien edustaman ryhmän hyväksi, on perusteltua tutkia sensitiivistä aihetta (Leino-Kilpi & Välimäki 2009, 284–302). Tämän tutkimuksen alussa on tehty kirjallisuuskatsaus, johon on sisällytetty viimeisimpiä aiheesta tehtyjä koti- ja ulkomaisia referoituja julkaisuja, aiheeseen liittyviä kotimaisia selvityksiä sekä aiheesta käytyä julkista keskustelua. Esimerkiksi Ylen (2015a, 2015b & 2015c) julkaisemien uutisten perusteella on selvää, että nuorten sosiaalisen median käyttö on ajankohtainen ja keskustelua herättävä aihe. Kouluterveyskyselyjen (2013 & 2015) perusteella voidaan sanoa, että haasteet sosiaalisissa suhteissa ja sosiaalisen median käyttö vaikuttavat nuorten elämään ja heidän kokemaansa hyvinvointiin, joten näiden teemojen käsittelyllä on merkitystä nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Opinnäytetyön kirjallisuuskatsauksessa on käytetty referoituja tutkimusartikkeleita Suomesta ja ulkomailta. Aihetta on uutuutensa vuoksi tutkittu vähän ja vasta lyhyen aikaa erityisesti Suo-

nessa. Ulkomailla aihetta on tutkittu muutaman viime vuoden ajan. Tutkimustietoon on kirjallisuuskatsauksessa viitattu asianmukaisesti. Lähteistä poimitut asiat on merkitty lähdeviittein erotuksena tutkijan omaan pohdintaan. Käytetyt lähteet on esitetty erillisessä lähdeluettelossa opinnäytetyön lopussa.

Sensitiivisessä tutkimuksessa osallistujien valinnassa tulee huomioida, että tutkijalla on velvollisuus suojella osallistujia haitalta ja toisaalta huolehtia siitä, että kaikilla on oikeus osallistua tai olla osallistumatta tutkimukseen (Aho & Kylmä 2012, 274). Tutkijan on huolehdittava siitä, että tutkimukseen osallistujat ymmärtävät, mihin suostuvat luovuttaessaan tietonsa tutkimuksen käyttöön, ja että osallistujat ovat päteviä antamaan suostumuksen tutkimukseen (Lääkäriliitto, 2009). Tutkija on käynyt ennen tutkimuksen tekemistä suullisesti kertomassa tutkimuksen tarkoituksesta, toteutuksesta ja raportoinnista rekrytoitaville ryhmille. Rekrytoitaville on korostettu, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista, että osallistuja saa valita, mitä asioita jakaa aineistonkeruutilanteessa ja että kerättyä aineistoa käsitellään luottamuksellisesti ja nimettömänä. Koska tutkimus on sensitiivinen sekä aiheen että tutkimukseen osallistujien nuoren iän takia, kaikilta osallistujilta ja alaikäisten osallistujien vanhemmilta on pyydetty kirjallinen suostumus (Liite 1) tutkimukseen osallistumisesta ja tutkimustiedon hyödyntämisestä.

Ahon (2011, 41–42) mukaan sensitiivisessä tutkimuksessa aineistonkeruumenetelmän valintaa ohjaavat tutkimuksen tarkoitus, sekä aineistokeruumenetelmän sopivuus tutkimusaiheeseen ja osallistujille. Tässä tutkimuksessa halutaan laadullisella tutkimuksella ja kohderyhmää kunnioittavalla tavalla saada kohderyhmän ääni kuuluviin. Ryhmäkeskustelussa voi jakaa kokemuksiaan, testata ajatuksiaan ja toisaalta jalostaa näkemyksiään käsitellystä aiheesta. Sensitiivisessä tutkimusaiheessa ryhmäkeskustelu aineistonkeruumenetelmänä voi olla riski, mikäli ryhmän jäsenten tai tutkijan ja ryhmän välillä ei ole riittävää luottamusta. Opinnäytetyön laajuisessa tutkimuksessa luottamus on pyritty varmistamaan niin, että ryhmien jäsenet ovat etukäteen toisilleen tuttuja ja että tutkimuksen tekijä on keskustellut ryhmien kanssa ennen tutkimusta.

Tilaisuuden alussa on sovittu ryhmän kanssa, että tilanne on luottamuksellinen, eikä yksikään ryhmän jäsen saa kertoa ryhmässä käytyjä asioita ulkopuolisille eikä ryhmässä esille tulleita asioita ei saa käyttää kiusaamistarkoituksessa. Ahon & Kylmälän (2012) mukaan sensitiivisessä tutkimuksessa hyvään eettiseen toimintatapaan kuuluu huolehtia osallistujien hyvinvoinnista aineistonkeruun jälkeen. Tutkija kysyi tutkimuksen jälkeen muutamilta eniten henkilökohtaisista asioistaan ja muun muassa kiusaamiskokemuksista kertoneilta osallistujilta, kuinka he kokivat tutkimuksen ja millainen tunne heille jäi tilanteen jälkeen. Osallistujat sanoivat tilanteen olleen positiivinen kokemus.

Ahon & Kylmälän (2012) mukaan miespuoleiset osallistujat voivat puhua omista kokemuksistaan eri tavalla yksilöhaastattelussa kuin ryhmähaastattelussa, ja ryhmähaastattelussa miehet helpommin antavat vallalla olevia käsityksiä tukevia vastauksia. On mahdollista, että näin on käynyt myös tässä tutkimuksessa: miespuoleiset osallistujat olivat yleisesti ottaen hiljaisempia kuin naispuoleiset ja heidän esittämänsä asiat olivat enemmän yleistyksiä kuin suoraan omakohtaisia kokemuksia.

Aineistonkeruumenetelmän valintaa ohjaavat myös tutkijan voimavarat ja menetelmäosaaminen (Aho 2011, 41–42). Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö on suhteellisen suppea tutkimus, ja aineistonkeruuseenkin on käytössä rajallisesti resursseja. Teemoitetulla ja strukturoidulla ryhmähaastattelulla on mahdollista kerätä paljon tietoa helposti käsiteltävässä muodossa useammasta teemasta lyhyessä ajassa. Tutkimuksen tekijällä on kokemusta tässä opinnäytetyössä sovelletun menetelmän käytöstä muista yhteyksistä. Tutkija on pystynyt näin ollen keskittymään menetelmän käytön sijaan itse aiheeseen aineistonkeruutilanteeseen valmistautuessa, sen aikana ja aineiston käsittelyssä. Toisaalta tutkijalla ei ole aiempaa kokemusta hoitotieteen alan tutkimustyöstä, mikä voi olla riski erityisesti aineistonkeruun aikana ja aineiston käsittelyssä. Tämä riski on pyritty minimoimaan tutkijan ja työn ohjaajien keskusteluilla siitä, kuinka aineistonkeruu käytännössä toteutetaan ja kuinka tulokset käsitellään nuoria osallistujia kunnioittaen.

Ryhmäkeskustelu menetelmänä paitsi ruokkii aineiston keräämistä myös herättää osallistujia ajattelemaan käsiteltävää teemaa, ja parhaimmillaan aineistonkeruutilanne toimii myös interventiona. Intervention tavoitteena on edistää kohde-ryhmän selviytymistä (Aho & Kylmä 2012, 275–276). Ahon & Kylmän (2012, 276) mukaan intervention vaikuttavuutta voidaan arvioida vertailuryhmää käyttäen tai muodostamalla ennen-jälkeen-asetelma. Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen suppeuden vuoksi ei ollut mahdollista koota vertailuryhmää tai toteuttaa täysimittaista ennen-jälkeen-asetelmaa, joten intervention vaikuttavuutta ei arvioida. Eettisesti interventiossa on oleellista, että tutkija vastaa siitä, ettei tutkimukseen osallistuminen aiheuta osallistujille haittaa. Edellä kerrottiin, että henkilökohtaisista asioista kertoneiden henkilöiden kanssa keskusteltiin tilaisuuden jälkeen ja varmistettiin, että he eivät kokeneet tilannetta epämukavana.

Tutkimusaineistoa analysoitaessa tutkijan pitäisi toisaalta kyetä eläytymään tutkimukseen osallistuvien todellisuuteen, mutta toisaalta kyetä etäännyttämään ja tarkastelemaan tutkittavaa ilmiötä osallistujien näkökulmasta (Aho & Kylmä 2012, 277). Tutkija edustaa eri sukupolvea tutkittavien kanssa, joten ilmiöstä etäännyttäminen tapahtui luonnostaan. Tutkijalla ei ole omakohtaista kokemusta sosiaalisen median käytöstä seurustelusuhteessa ja tutkija käyttää vähän tai ei ollenkaan nuorten käyttämiä sosiaalisen median sovelluksia, joten tutkija on toiminut tiedon kerääjänä ja ilmiön niin sanottuna ihmettelijänä. Tutkijalla on omia nuoruusiässä olevia lapsia, joten hän seuraa nuorten elämää vanhemman ominaisuudessa. Tutkija on pyrkinyt eläytymään tutkimukseen osallistuvien todellisuuteen kenttä-tutkimuksella, jossa tutkija seurasi nuorten sosiaalisen median käyttöä, ja keskustelemalla sosiaalisen median käytöstä heidän kanssaan.

Laadullisessa hoitotieteen tutkimuksessa tutkijan on raportoitava tutkimustulokset hyvin yksityiskohtaisesti ja kuvattava osallistujat tarkasti muun muassa tulosten siirrettävyyden arvioimiseksi. Toisaalta kuitenkin tutkijan on suojeltava tutkimukseen osallistuneiden yksityisyyttä, mikä voi olla haastavaa, mikäli tutkimukseen osallistuneita on määrällisesti vähän tai he ovat rajatusta väestöryhmästä.

(Aho & Kylmä 2012, 278–279). Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen kannalta oleellisina asioina kerrotaan: kuinka monelta henkilöltä tietoa on kerätty (26), missä kehitysvaiheessa osallistujat olivat (15-18-v) ja kuinka sukupuolet olivat edustettuina tutkimustilanteessa (tyttöjä hieman enemmän kuin poikia). Osallistujien asuinpaikkaa tai oppilaitosta ei kerrota, koska halutaan suojata osallistujien henkilöllisyyttä. Lisäksi tiedon merkityksellisyys tutkimustulosten tulkintaan ei ole kaikkein oleellisin asia, vaikkei se ole täysin merkityksetönkään. Tulosten analysointivaiheessa osallistujien tunnistetiedot poistetaan aineistosta. Tulokset raportoidaan ja esimerkiksi lainaukset muotoillaan siten, että kenenkään osallistujan henkilöllisyys ei paljastu.

6 Opinnäytetyön toteutus

Tässä opinnäytetyössä haluttiin saada nuorten ääni kuuluviin keräämällä tietoa nuorten sosiaalisen median käytöstä seurustelusuhteissa kenttätutkimuksella ja toiminnallista ryhmämenetelmää käyttäen. Työssä haluttiin vertailla eri-ikäisten nuorten tapaa käyttää sosiaalista mediaa seurustelusuhteissa ja arvioida nuoren kehitysvaiheen merkitystä sosiaalisen median käyttötapoihin.

Aineistoa kerättiin eteläkarjalaisilta opiskelijoilta helmikuussa 2016. Tutkimukseen osallistuvat opiskelijat valittiin yhteistyössä työelämäohjaajan kanssa. Tutkimukseen osallistuvilta opiskelijoilta ja heidän koulultaan pyydettiin heidän oppilaitoksensa vaatimat luvat tutkimukseen osallistumiseksi ja tietojen hyödyntämiseksi. Oppilaille kerrottiin etukäteen tutkimuksen tarkoituksesta, aiheesta ja toteutuksesta sekä anonyymiteetistä.

6.1 Aineistonkeruu

Ensimmäisessä vaiheessa toteutetussa kenttätutkimuksessa testattiin sosiaalisen median sovelluksia 14–17-vuotiaiden nuorten kanssa. Nuoret näyttivät ja

käyttivät keskeisimpiä käyttämiään sosiaalisen median sovelluksia, ja tutkija havaitsi nuorten sosiaalisen median käyttöä ja kysyi heiltä tarkentavia lisäkysymyksiä.

Toisessa vaiheessa toteutettuihin ryhmätilaisuuksiin osallistui kaksi eri-ikäistä opiskelijaryhmää: Ensimmäiseen, keskinuorten ryhmään osallistui yhdeksän 15–16-vuotiasta nuorta, joista kolme poikaa ja kuusi tyttöä. Toiseen, nuorten ryhmään, osallistui seitsemäntoista 18-vuotiasta nuorta, joista kuusi poikaa ja yksitoista tyttöä. Ryhmät toteutettiin saman viikon aikana. Yhden ryhmän kesto oli 1,5 tuntia. Ryhmätilaisuus toimi samalla interventiona, jossa nuoret pohtivat sosiaalisen median käyttötapoja ja roolia seurustelusuhteessa.

Ryhmätilanteiden teemat olivat:

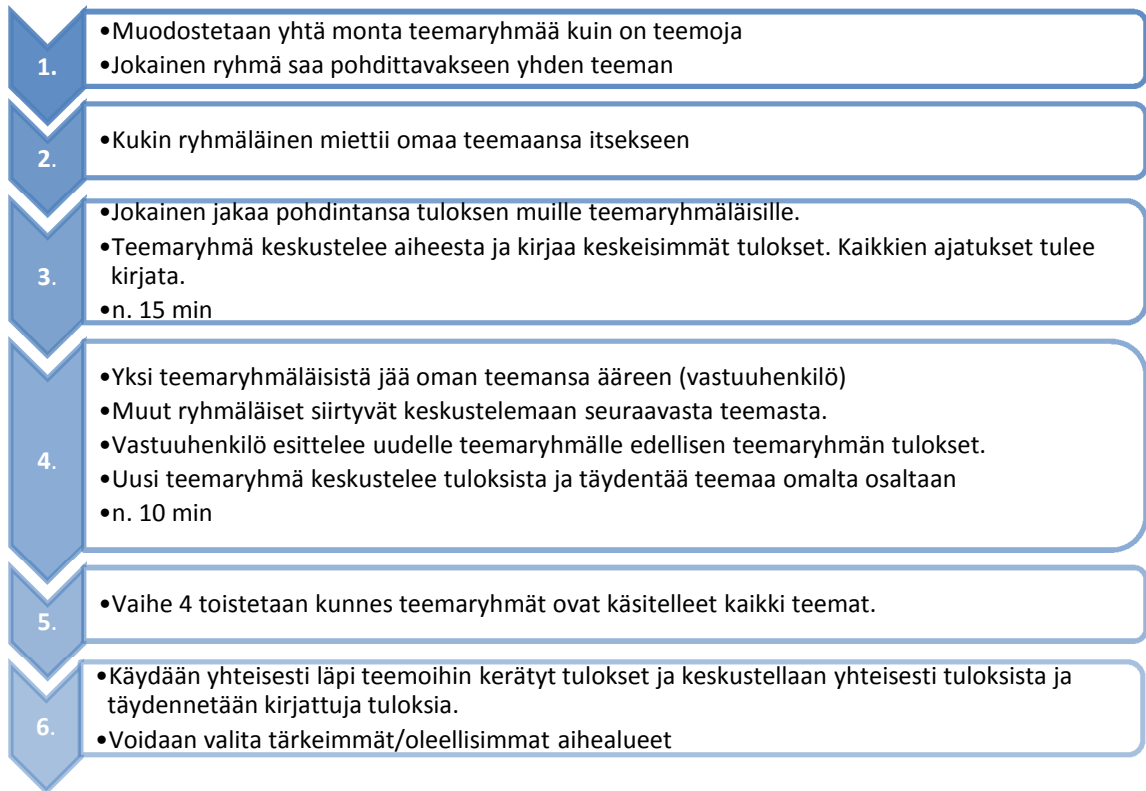
1. sosiaalisen median sovellukset ja niiden käyttö
2. oma profiili sosiaalisessa mediassa
3. toisen profiili sosiaalisessa mediassa
4. seurustelusuhteet ja sosiaalinen media

Teemoja alustettiin ryhmätilanteen alussa mahdollisimman vähän. Ryhmät saivat kukin teeman otsikolla varustetun alustan ja heitä ohjattiin miettimään asioita, joita otsikon pohjalta tulee mieleen. Nuoret kysyivät tarkennuksia ennen ryhmätilanteen alkua, ja niihin vastattiin lyhyesti, johdattaen mahdollisimman vähän nuorten ajattelua.

Ryhmätilanteisiin sovellettiin toiminnallista Ryhmämessut-menetelmää (Innotiimi, 2014). Ryhmämessut-menetelmä on strukturoitu ja vaiheistettu menetelmä, jolla voidaan kerätä tietoa useasta aiheesta yhdessä tilaisuudessa ja se sopii suurillekin ryhmille. Menetelmällä tavoitellaan ryhmän roolia tiedon ja keskustelun lisääjänä. Toisen ihmisen kommentista voi saada lisää uusia omia ajatuksia, joita ei ehkä olisi muuten muistanut tai oivaltanut tuoda esille. Tapahtumassa osallistujat rakentavat yhteistä ymmärrystä käsitellyistä aiheista, joten menetelmä voidaan

nähdä tiedonkeruumenetelmän lisäksi avoimuutta lisäävänä interventiona. Kuvassa 1 on esitetty Ryhmämessujen toteutus.

Kuva 1. Ryhmämessujen toteutus. Muokattu Ryhmämessut menetelmän (In-notiimi 2014) pohjalta

Koska ryhmätilaisuuksissa oli neljä teemaa, tutkimukseen osallistuvat ryhmät jaettiin neljään ryhmään. Keskinuorten ryhmässä oli kolme paria ja yksi kolmen hengen ryhmä. Koska teemaryhmät olivat pienet, käytännössä parit, Ryhmämessut-menetelmää käytettiin soveltaen. Teemaryhmät toteuttivat vaiheet 1-3 Kuvassa 1 esitetyn prosessin mukaisesti. Vaiheet 4-6 yhdistettiin ja toteutettiin niin, että kukin teemaryhmä esitteli tuotoksensa muille teemaryhmille yhteisesti. Muiden teemaryhmien jäsenet antoivat yhteisesti kommentteja käsiteltävänä olevaan teemaan. Tähän muutokseen päädyttiin kahdesta syystä: Ensinnäkin, mikäli parista toinen olisi jäänyt alkuperäisen teeman ääreen, jokaiseen aiheeseen kommentoijien määrä olisi ollut ainoastaan puolet koko ryhmän jäsenistä.

Toiseksi, seitsemän henkilön antama palaute oli mahdollista kerätä yhteisesti keskustellen.

Myöhäisnuorten seitsemäntoistahenkinen ryhmä jaettiin kolmeen neljän hengen ja yhteen viiden hengen teemaryhmään. Teemaryhmät toteuttivat prosessin Kuvan 1 mukaisesti. Käytännössä vaihe 2, henkilökohtainen teeman pohdiskelu, oli hyvin lyhyt, ja teemaryhmät siirtyivät nopeasti keskustelemaan omasta teemastaan. Tässä ryhmässä oli tarkoituksenmukaista toteuttaa myös vaiheet 4-5 Kuvassa 1 esitetyn mukaisesti, koska vastuuhenkilöt edustivat vain neljäsosaa osallistujista ja heillä oli mahdollisuus vaiheessa 6 antaa palautetta muiden ryhmien tuotoksista. Lisäksi isommassa ryhmässä oli tarkoituksenmukaista kerätä palautetta ja uusia ideoita siten, että teemaryhmät kävivät läpi jokaisen teeman ennen yhteistä palautekeskustelua, jotta kaikkien näkökannat saatiin huomioitua.

6.2 Aineiston analysointi

Kenttätutkimuksen ja ryhmätilanteiden aineistot purettiin ja yhdistettiin. Aineisto teemoitettiin ja sille tehtiin abduktiivinen eli teoriaohjaava sisällön analyysi. Teemoittelulla haetaan tutkimusongelmaa valaisevia teemoja hakemalla tekstistä tutkimusongelman kannalta olennaiset aiheet ja järjestämällä ne teemoittain sitaattikokoelmaksi. Abduktiivisessa sisällönanalyysissä on taustalla joku johtoajatus, jonka pohjalta empiiristä tutkimustietoa tarkastellaan. Johtoajatus voi olla intuitiivinen ajatus tai pitkälle viety hypoteesi. (Anttila 1998.) Abduktiivisessa sisällönanalyysissä aineisto ensin pelkistetään, ryhmitellään ja käsitteellistetään kuten aineistolähtöisessä eli induktiivisessa menetelmässä. Tämän jälkeen muodostetaan käsitteellinen, teoriaohjaava näkemys tutkittavasta ilmiöstä (Anttila 1998).

Tässä työssä johtoajatuksena oli, että nuoren kehitysvaihe vaikuttaa hänen sosiaalisen median käyttötottumuksiinsa, ja toisaalta sosiaalinen media vaikuttaa nuoreen. Edellä kuvatun mukaisesti tehtiin ensin induktiivinen sisällönanalyysi erikseen eri-ikäisiltä kerätylle aineistolle. Kerätty aineisto kirjoitettiin auki, minkä

jälkeen aineistosta poimittiin analyysin kannalta merkitykselliset ilmaukset. Tämän jälkeen ilmauksia yhdistettiin ja pelkistettiin. Pelkistetyt ilmaukset ryhmiteltiin alaluokkiin ja edelleen abstrahoitettiin käsitteellisiin yläluokkiin. Tämän jälkeen yhdistettiin käsitteelliset yläluokat soveltuvin osin Eriksonin (1994) teoriaan nuoruden kehitystehtävistä.

7 Tulokset

Haastattelututkimuksen tuloksiksi saatiin katsaus nuorten käyttämistä sosiaalisen median sovellustyypeistä sekä keski- ja myöhäisnuorten sosiaalisen median käyttötavoista.

7.1 Sosiaalisen median sovellukset

Tutkimuksen tulosten mukaan käytetyt sosiaalisen median sovellukset voidaan jakaa käyttötarkoituksen mukaan kolmeen ryhmään: ajanviete-, profiili- ja keskustelusovelluksiin.

Taulukossa 2 on esitetty tutkimuksessa esille tulleet ajanvietesovellukset, niiden pääasiallinen käyttötarkoitus sekä sovellusten arvioitu käyttömäärä ja käyttötapa tutkimukseen osallistuneilla nuorilla.

Sovellus	Käyttötarkoitus ja – periaate	Käyttömäärä ja -tapa tutkimukseen osallistuneilla nuorilla
YouTube	Musiikin ja videoiden kuuntelu ja katsominen sekä omien videoiden jakaminen	Useita kertoja päivässä katsotaan ja kuunnellaan. Joskus harvemmin itse julkaistaan videoita.
Spotify	Musiikin kuuntelu ja suosikkilistojen jakaminen kavereiden kesken	Päivittäin kuunnellaan musiikkia.
Blogspot, Blogger, Tumblr	Blogin pitäminen ja muiden blogikirjoitusten seuraaminen	Useita kertoja viikossa – päivittäin luetaan profiilikirjoituksia. Omien blogien julkaisu viikoittain-kuukausittain.
We heart it	Harrastekuvien jakaminen ja kiinnostavien kuvien etsiminen	Vaihtelee. Keskimäärin viikoittain.
Vine	Hauskojen videoiden jakaminen ja katsominen	Vaihtelee. Keskimäärin viikoittain.
Twitter	Lyhyiden teksti-, kuva tai videopäivitysten jakaminen ja seuraaminen.	Vaihtelee. Seurataan kiinnostavien julkisuuden henkilöiden päivityksiä. Ei juurikaan omia julkaisuja.
Ask.fm	(Henkilökohtaisten) kysymysten esittäminen käyttäjiltä ja niihin vastaaminen. Kysymykset ja vastaukset ovat kaikkien nähtävillä.	Vähäinen. Seurataan sovelluksessa käytävää keskustelua. Ei juurikaan itse kysyä tai vastata kysymyksiin.
Periscope	Reaaliaikaisen videokuvan lähettäminen ympäri maailmaa.	Vähäinen. Joskus seurataan kiinnostavaa videolähetystä jostakin tapahtumasta. Itse ei jaeta videokuvaa juurikaan.
Hot-or-not	Alle 18 v tarkoitettu seuranhakusovellus. Selataan palveluun rekisteröityneiden henkilöiden kuvia ja valitaan joko hot tai not. Mikäli molemmat osapuolet valitsevat toistensa kuvien kohdalla hot, he voivat aloittaa keskustelun	Osa nuorista käyttää useita kertoja viikossa ajanvietteenä, osa ei ollenkaan. Selailaan palveluun kirjautuneita käyttäjiä, ei haeta seurustelusuhdetta tositaroituksella. Joidenkin seurustelusuhde on saanut alkunsa tämän sovelluksen kautta.
Tinder	Yli 18 v tarkoitettu seuranhakusovellus. Sama periaate kuin Hot-or-not sovelluksessa.	Osa käyttää viikoittain, osa ei ollenkaan. Haetaan lähinnä satunnaista seksiseuraa, ei seurustelusuhdetta tositaroituksella.

Taulukko 2. Tutkimukseen osallistuneiden nuorten käyttämät ajanvietesovellukset, niiden käyttötarkoitus ja käyttömäärä

Ajanvietesovelluksiin kuuluvat nuorten mukaan harrastekuvien, musiikin ja videoiden seuraamiseen ja jakamiseen tarkoitettut sovellukset. Lisäksi nuoret määrittelivät blogisovellukset ajanvietesovelluksiksi. Blogija sekä luetaan että pidetään itse. Lisäksi nuoret määrittelivät ajanvietteeksi sovellukset, joista he lähinnä seuraavat esimerkiksi julkaisuja, keskustelua tai videoita juurikaan itse aktiivisesti osallistumatta tai kommentoimatta. Molemmissa ryhmissä todettiin Taulukossa 2 esitetyistä sovelluksista Ask.fm:n ja Periscopien olevan heitä nuorempien suosiossa. Twitter taas nähtiin enemmän vanhempien ihmisten käyttämänä sovelluksena, mutta nuoret seuraavat sieltä lähinnä julkisuuden henkilöiden päivityksiä.

Hieman yllättäen nuoret sijoittivat ajanvietesovellusten joukkoon seuranhakuun tarkoitettut sovellukset: alle kahdeksantoistavuotiaalle suunnatun Hot-or-notin ja täysi-ikäisille tarkoitettun Tinderin.

Se [Hot-or-not] on enimmäkseen ajanvietettä. Selailtaan nopeesti tyyppejä ja painetaan sen enempää miettimättä joko "hot" tai "not". Ei sitä ota raskaasti, jos toinen painaa "not". Se on vaan ajanvietettä. (Tyttö 15v)

Ei Tinderistä kukaan tositaroituksella mitään suhdetta hae. Seksiseuraa jotkut hakee. Nuoretkin. (Tyttö 18v)

Vaikka jotkut nuorista olivat tavanneet seurustelukumppaninsa kyseisissä sovelluksissa, niitä pidettiin ensisijaisesti harmittomana ajanvietteenä. 18-vuotiaiden ryhmässä Tinder kuvailtiin lähinnä satunnaisten seksisuhteiden hakupaikkana ja liian pinnallisena vakavampien suhteiden hakuun. Ulkonäkökeskeisyyden ei nähty olevan ongelma, *koska ei kukaan ota sitä vakavasti*. Toisaalta seuranhaku-sovelluksissa julkaistaviin kuviin panostetaan paljon.

Taulukossa 3 on esitetty nuorten tutkimuksessa esille tulleet nuorten käyttämät profiilisovellukset, käyttötarkoitus ja -periaate sekä arvioitu käyttömäärä ja -tapa tutkimukseen osallistuneilla nuorilla.

Sovel- lus	Käyttötarkoitus ja -periaate	Käyttömäärä ja -tapa tutkimuk- seen osallistuneilla nuorilla
In- stagram	Kuvien ja videoiden julkaiseminen ja muiden profiilien seuraaminen. Käyttäjän luoma profiili (yleensä käyttäjän luoma nimi ja usein omakuva) on oletuksena julkinen, mutta sen voi muuttaa yksityiseksi tai salaiseksi, jolloin vain käyttäjän hyväksymät seuraajat näkevät profiiliin tehdyt julkaisut.	Useita kertoja päivässä seurataan muiden profiileita. Päivittäin-useita kertoja viikossa päivitetään omaa profiilia. Haetaan aktiivisesti kiinnostavia profiileja. Aloitetaan keskustelu kiinnostavien ihmisten kanssa.
Face- book	Päivitysten, kuvien ja linkkien julkaiseminen ja kavereiden profiilien seuraaminen. Käyttäjän luoma profiili (yleensä oma nimi ja usein omakuva) ja päivitykset voivat olla julkisia, kavereille näkyviä tai vain osalle kavereista näkyviä. Käyttäjä hyväksyy kaveripyyntöjen perusteella haluamansa käyttäjät kavereiksi.	Seurataan muiden profiileja ja päivityksiä. Harvoin itse päivitetään. Lähinnä sukulaisia varten päivitetään esim. kuvia juhlista ja matkoilta. Jonkin verran selailaan kiinnostavien ihmisten profiileita.

Taulukko 3. Tutkimukseen osallistuneiden nuorten käyttämät profiilisovellukset, niiden käyttötarkoitus ja käyttömäärä.

Teoriaosassa todettiin, että Facebook on menettänyt suosiotaan nuorten keskuudessa ja Instagram on enemmän nuorten suosiossa. Sama tulos saatiin tässä tutkimuksessa.

Sukulaisia varten tulee päivitettyä joskus faceen joku kuva, mut kavereita varten enimmäkseen instaan. (Tyttö 15 v)

Meidän kaveripiiri käyttää instaa ja faceakin aika paljo. Enemmän ehkä päivitetään instaan, mut yhteyttä pidetään facessa. (Tyttö 18 v)

Instagramissa näytetään tietoisesti luotavan omaa profiilia julkaisemalla kuvia itsestä ja itseä kiinnostavista asioista. Instagramissa jaetut kuvat tai videot ovat pääsääntöisesti pysyvästi esillä, ellei käyttäjä poista niitä. Keskinuorten ryhmässä kahdella yhdeksästä oli avoin profiili, muilla rajattu profiili. Rajatulla profiililla tavoiteltiin sitä, että kuvat ovat ainoastaan tuttujien ihmisten nähtävillä.

Profiilisovelluksista voidaan hakea kiinnostavia ihmisiä ja potentiaalisia seurustelukumppaneita:

Instasta voi etii kiinnostavia tyyppejä, jos on joku tutun tuttu tai jonka on tavannu joskus ohimennen jossain. (Tyttö 16v)

Instagramissa on mahdollista hakea ja löytää uusia tuttavuuksia, ryhtyä seuraamaan heidän profiiliaan sekä kommentoida profiiliin lisättyjä kuvia ilman aiempaa tuttavuutta tai suunnitelmaa tutustua lähemmin. Seurustelun hetkiä jaetaan muille esimerkiksi julkaisemalla hempeitä kuvia ja päivityksiä yhteisistä hetkistä Instagramissa. Kahdenvälisiä keskusteluita voidaan aloittaa Facebookissa ja Instagramissa, mutta pääasiallisia keskustelukanavia ovat varsinaiset keskustelusovellukset.

Sit ku jonku kans on instassa vaikka jutellu nii voi kysyy: Onksiul kikkii, snappii tai whatsappii? Sit voi siirtyy jutteleen johonkii niistä. (Tyttö, 16v)

Taulukossa 4 on esitetty nuorten tutkimuksessa esille tulleet nuorten käyttämät keskustelusovellukset, niiden käyttötarkoitus ja -periaate sekä arvioitu käyttömäärä ja -tapa tutkimukseen osallistuneilla nuorilla.

Sovellus	Käyttötarkoitus ja -periaate	Käyttömäärä ja -tapa tutkimukseen osallistuneilla nuorilla
Snapchat	Max. 10 s näkyvillä olevien kuva- ja videopäivitysten tai 100 sanaa pitkien lähettäminen yhdelle tai useammalle kaverille. Käyttäjä luo käyttäjäprofiilin, jolla on usein nimimerkki. Profiilissa voi olla kuva, mutta ei välttämättä ole. Käyttäjä lähettää ja hyväksyy kaveripyynnöt. Viestintä tapahtuu kavereiden välillä.	Useita kertoja päivässä seurataan päivityksiä ja usein myös itse lähetetään tilannekuvia kavereille. Seurustelussa viestien, oma- ja tilannekuvien sekä hempeilyviestien lähettäminen kumppanille.
Whatsapp	Tekstin, kuvien ja videopätkien lähettäminen yksittäisille kavereille tai ryhmille. Viestien pituutta ei ole rajattu. Profiili perustuu puhelinnumeroon ja käyttäjänimeen. Käyttäjäprofiilin on joko oma nimi tai käyttäjän määrittelämä nimimerkki sekä usein kuva käyttäjästä.	Useita kertoja päivässä keskustellaan ryhmissä ja yksittäisten kavereiden kanssa. Seurustelusuhteessa vaihdetaan kuulumisia ja sovitaan tapaamisia sekä joskus jutellaan syvällisiäkkin asioita.
Skype	Videopuheluiden käyminen käyttäjien kesken. Käyttäjä luo profiilin ja tunnukset. Yhteys otetaan käyttäjäprofiilien välille.	Riippuu tilanteesta. Etäseurustelusuhteessa useita kertoja viikossa. Jutellaan kuulumisista ja myös syvällisemmistä asioista.

Taulukko 4. Tutkimukseen osallistuneiden nuorten käyttämät *keskustelusovellukset*, niiden käyttötarkoitus ja käyttömäärä.

Keskustelusovellukset ovat painottuneet kahden henkilön tai suljetun ryhmän kommunikaatioon. Käyttäjäprofiili muodostuu käyttäjänimestä ja mahdollisesta profiilikuvasta. Profiilikuvan merkitys on pienempi kuin profiilisovelluksissa, eikä sitä kaikilla käyttäjillä edes ole.

Snapissa on hyvä, ku ei tartte antaa muita tietoja kuin käyttäjätunnus. Whatsapissa pitää kertoa puhelinnumero, ja se on vaan oikeesti tutuille ihmisille. (Tyttö 16v)

Tyypillinen Snapchat-viesti on lyhyt kysymys, tilannekuva tai –video. Viestiin vastaus on oma vastaava tilannekuva, kuva tai video omasta reaktiosta esimerkiksi

ilme, huudahdus tai muu sellainen. Seurustelusuhdeissa Snapchatilla voidaan lähettää etäkumppanille tältä minä tänään näytän-kuva tai tällaiset bileet meillä on meneillään-video. Lisäksi lyhyiden hellyydenosoitusten lähettäminen on mahdollista. Koska kuvia ja videoita voi kaapata, materiaalin väärinkäyttö ja levittäminen esimerkiksi seurustelusuhdeiden päättymisen jälkeen on mahdollista. Nuoret käyttävät Whatsappia ja Skypeä keskustelukanavana seurustelusuhdeiden aikana.

Me ku ei nähdä kovin usein, nii whatsappilla voi jutella sillonki jos ei voi puhua puhelimesta jostain syystä. Ei koko aikaa voi [seurustelukumppanin kanssa] jutella, ku silläkii on opiskelut ja työt. (Tyttö 15v)

Whatsappissa tulee juteltua, mut kyllä etäsuhteessa tosi tärkeä on Skype, kun siinä näkee toisen samalla ku jutellaan. Miusta pitää saada puhua ja nähdä toinen, muuten jää jotain puuttumaan (Tyttö 18v)

Seurustelukumppanit vaihtavat Whatsappin välityksellä kuulumisia, sopivat tapaamisista ja jakavat kuvia. Skypen kautta käyttävät videopuhelut ovat tärkeä yhteydenpitoväline erityisesti etäsuhteissa. Videopuhelun etuina ovat reaaliaikainen puhumalla tapahtuva kommunikointi ja mahdollisuus nähdä kumppani videokuvassa.

7.2 Keskinuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhdeissa

Keskinuorilla sosiaalinen media on läsnä pitkin päivää. Nuorten oli selvästi vaikea arvioida, paljonko esimerkiksi sosiaaliseen mediaan menee vuorokaudessa aikaa. Sosiaalista mediaa käytetään aamulla ensimmäisenä, koulupäivän aikana, illalla ja joskus yölläkin. Nuoret tuntevat ajattelevan, että sosiaalinen media on kiinteä ja luonnollinen osa heidän päiväänsä, sosiaalista elämää ja ajanvietettä.

Ei sitä voi silleen sanoo, kauan käyttää ku sitä käy snapissa pitkin päivää ehkä viistoista sekuntii kerrallaan, ja sit kattoo, mitä whatsappissa on. (Poika 15v)

Kyllähän se vähän häiritsee, vaikka kokeisiin lukua, ku pitää käydä tarkistamassa välil, mitä whatsappissa tapahtuu. (Tyttö 15v)

Oman kehon hyväksyminen ja seksuaalisuudesta kiinnostuminen

Keskinuorten ryhmän mukaan omaan profiilikuvaan halutaan panostaa ja kuvassa yleensä poseerataan. Kuvakulma on tärkeä ja kuvia otetaan paljon. Eri sovelluksissa voidaan käyttää eri kuvia: Seurustelusovellusten kuviin voidaan panostaa paljon, mutta profiilisovelluksissa voidaan julkaista monen tasoisia ja -tyylisiä kuvia.

Profiilikuvan pitää olla sellanen 'kiva kuva', hyvälaatuinen ja hyvännäkönen. Ei voi laittaa mitä tahansa kuvaa (Tyttö 15v)

Toisen profiilissa kiinnostuksen herättivät hyvin samankaltaiset asiat, joita omassa profiilissa haluttiin tuotavan esille.

Kauniit ja itsevarmat ihmiset profiilikuvassa on kiinnostavia. (Tyttö 15v)

Keskinuorten ryhmän mukaan yleinen kauneusihanne määrittelee nätin ihmisen. Yleisellä kauneusihanteella tarkoitettiin hoikkaa, mutta muodokasta henkilöä. Tyttöjen puheissa kauneusihanne vaikutti olevan tiukempi kuin pojilla. Keskinuorten mukaan itsevarmuuden näkyminen kuvassa on tärkeää ja epävarmuus jopa noloa.

Keskinuoret pohtivat, miksi yleisellä rannalla voi olla bikineissä, mutta bikinikuva ei voi olla Instagrammissa. Kysymykseen ei saatu yksiselitteistä vastausta, mutta laajempi ja hallitsematon kuvan leviäminen nähtiin yhtenä mahdollisena syynä.

Miks voi rannalla olla kaikkien nähden bikineissä, mutta ei ole ok laittaa bikinikuvia, vaikka Instagrammiin? (Tyttö 15v)

Itsekeskeisyys

Keskinuoret eivät halua päivityksillään vaikuttaa muiden silmissä hölmöltä tai tyhmältä. Nuoret eivät myöskään halua paljastaa liian yksityisiä asioita muille, kuten nuorempana oli saatettu tunnekuohussa tehdä.

Ennen tuli päivitetty ihän kaikkii päivän tapahtumii, nyt miettii, ettei tee tyhmii 'no-life' päivityksii vaan jotain kiinnostavaa. (Tyttö 15v)

Joskus tuli vuodatettuu kaikki huonot olotkii kaikille. Ei niitä nyt halua kaikille kertoa. (Tyttö 15v)

Keskinuorten ryhmässä tuli esille, että omassa profiilissa halutaan kertoa monipuolisesti omasta elämäntyylistä, kuten harrastuksista ja muusta ajanvietteestä. Julkaisuihin voidaan hakea sopivia elämänlauseita ja –viisauksia. Joskus esittää omia mielipiteitä ja tunnereaktioitakin.

Postaan itselle tärkeistä ja itseä kiinnostavista asioista, tai elämäntilanteesta. Voi ilmoittaa seurustelusta tai erotilanteesta (Tyttö 15v)

Keskinuoret haluavat päivitystensä antavan itsestään mahdollisimman positiivisen kuvan, mutta eivät välttämättä pohdi erityisesti, mitä mieltä ja millaisia tunteita heidän päivityksensä muuten muissa ihmisissä aiheuttavat. Keskinuoruden kehitysvaiheessa on tyypillistä itsekkyyttä, jolloin asioita oman itsen kautta, eikä vielä täysin pystytäkään eläytymään toisen osapuolen asemaan.

Tunteiden näyttämisen, ymmärtämisen ja hallinnan opettelu

Keskinuoret eivät kokeneet, että sosiaalisessa mediassa tapahtuvassa seurustelusuhteen viestinnässä olisi erityisiä puutteita. Keskinuorten ei ole vaikeaa siirtyä kommunikoimaan kasvokkain ja takaisin sosiaaliseen mediaan.

Kyllä me osataan kasvokkainkin jutella. (Poika 15v)

Keskinuorten mukaan kirjoitustapa, välimerkkien ja emojiiden eli hymiöiden käyttö kertoo viestin sävystä ja myös viestin lähettäjän tunnetilasta. Esimerkiksi tietyn emojiin lisääminen lauseen loppuun voi täysin muuttaa lauseen sävyä.

Se on ihan eri, jos laittaa Okei, OK. tai k. Se kertoo siitä äänensävystä. (Poika 15v)

Voi tunteista puhua whatsappissa. Emojiilla voi kertoa miltä tuntuu ja viestistä voi päätellä, millä mielellä se on kirjoitettu. (Poika 15v)

Keskinuorten mukaan sosiaalisessa mediassa voi näyttää tunteita ja toisen tunnetilojen arviointi onnistuu myös. Keskinuoruudessa tunteiden esittämistä, ymmärtämistä ja hallintaa opetellaan, ja sosiaalinen media on yksi väylä tässä opettelussa. Keskinuorten mukaan väärinkäsityksiä tulee yhtä usein kuin kasvokkain tapahtuvassa viestinnässä. Onko keskinuorten esille tuoma tunteiden esittämisen ja ymmärtämisen helppous sosiaalisessa mediassa sitä, että nuoret todellakin hallitsevat sosiaalisen median tunteiden välittämisen välineenä vai sitä, ettei tunneilmaisu ja tunteiden ymmärtäminen ole vielä täysin kehittynyt? Tunteita on ehkä helpompi esittää sosiaalisessa mediassa kuin kasvokkain, jolloin on varmaankin luontevaa, että tunteiden esittämistä harjoittelevat nuoret toteuttavat sitä aluksi juuri sosiaalisessa mediassa.

Keskinuorten mukaan sosiaalisessa mediassa tarvitaan sosiaalisia taitoja ja sosiaalisten tilanteiden ymmärrystä. Nuoret kuitenkin arvioivat, että tarvittavat taidot ovat jonkin verran erilaisia kuin kasvokkain tapahtuvassa kanssakäymisessä käytetyt taidot. Nuoret arvelivat tapaavansa kasvokkain yhtä paljon kuin ennenkin, mutta sosiaalinen media on tullut henkilökohtaisten tapaamisten lisäksi. Nuorten mukaan sosiaalista kanssakäymistä on nykyisin kaiken kaikkiaan enemmän ja siinä on useita eri muotoja.

Ihmissuhteiden harjoittelu sekä pettymysten sietämisen opettelu

Seurustelukumppanin löytymisessä ja seurustelusuhteen aloittamisessa sosiaalisella medially on monesti merkittävä rooli. Keskinuorten mukaan sosiaalisessa mediassa uuden ihmisen tapaaminen on yhtä tavallista kuin kasvokkain tapahtuva tapaaminen. Seurustelusuhde voi alkaa pelkästään nettituttavuuden perusteella. Kiinnostavaan henkilöön otetaan yhteyttä kyseisessä sovelluksessa, jutellaan jonkin aikaa ja vaihdetaan yhteystietoja johonkin keskustelusovellukseen. Toinen tapa aloittaa seurustelu on, kun tapaa kiinnostavan ihmisen ohimennen jossakin, etsii hänen profiilinsa sosiaalisesta mediasta, alkaa seurata häntä ja kommentoida päivityksiä tai kuvia. Tämän jälkeen voidaan ottaa yhteyttä yksityisviestillä, ja jutella ja tutustua netissä. Kolmas vaihtoehto on, että toisistaan kiinnostuneet henkilöt tuntevat toisensa ennestään, mutta seurustelusuhdetta aloiteltaessa tutustutaan lähemmin jossakin keskustelusovelluksessa. Näin toimittaessa halutaan ehkä, että seurustelun alku olisi huomaamattomampi, eivätkä muut saisi tietää.

Voi niinku siirtyy juttelee ja tutustuu sinne someen, nii se ei herätä niin paljon huomiota.(Tyttö 15v)

Seurustelusuhteen alussa sosiaalisessa mediassa jutellaan niitä näitä, yleisiä asioita ja testataan molemmin puolin kiinnostusta. Alkuvaiheessa voidaan jutella useamman kiinnostavan henkilön kanssa samaan aikaan. Sosiaalisessa mediassa on tavallista julkaista oma parisuhdestatuksensa, ja sillä halutaan kertoa sitoutuneen parisuhteen alkamisesta. Tavallisesti parisuhteen julkistukseen liittyy, että sen jälkeen ei enää jutella seurustelusuhdetarkoituksessa muiden kanssa.

Yhteyden ottaminen kiinnostavaan ihmiseen ja tutustuminen voi olla helpompaa sosiaalisessa mediassa kuin kasvokkain, kuten tämän opinnäytetyön teoriaosakin todettiin. Sosiaalinen media luo otollisen alustan (keski)nuorten seuruste-

lusuhteiden harjoittelulle. Varhais- ja keskinuoret voivat kokea riittävänä pääsääntöisesti sosiaalisessa mediassa tapahtuvan seurustelun ja hyväksyvät harvemmat kasvokkain tapahtuvat tapaamiset. Iän karttuessa seurustelusuhteelta usein odotetaan enemmän sitoutumista ja fyysistä läheisyyttä, jolloin seurustelusuhteen alussa jo voi olla enemmän vaatimuksia kasvokkain tapahtuville tapaamisille.

Nuorten mukaan sosiaalisessa mediassa ei tarvitse olla koko ajan (seurustelukumppanin) tavoitettavissa. Käytännössä kuitenkin huolestutaan, jos toinen ei vastaa välittömästi lähetettyyn viestiin. Tällöin pohditaan helposti, onko jotain tapahtunut tai onko toinen suuttunut, eikä oikein pystytä keskittymään muuhun kuin odottamiseen.

Kyllä sitä sitten kyttää, että eikö se toinen vastaa. Alkaa miettiä, että mitä on tapahtunut.(Tyttö 15v)

Keskinuoruudessa tunteiden säätelyä vasta opetellaan, ja viestien odottamiseen liittyvä epävarmuus voi dominoida olotilaa niin paljon, ettei kykene keskittymään mihinkään muuhun kuin odottamiseen.

Keskinuorten etäsuhteissa sosiaalinen media on keskeinen suhteen ylläpitokeino, koska nuorten voi olla vaikeaa järjestää tapaamisia kauempana asuvan seurustelukumppanin kanssa. Etäsuhteessa jutellaan ja lähetetään esimerkiksi tilannekuvia tai hempeilyviestejä keskustelusovellusten kautta toiselle osapuolelle pitkin päivää, iltaisin ja öisin. Lähetetty materiaali voi olla intiimiksi luokiteltua.

Keskinuorten ryhmässä tuli esille, että etäsuhteen etuna voivat olla eri kaveripiirit.

Etäsuhteen etuna on, että on eri kaveripiirit. Voi vapaammin kertoa toiselle [seurustelukumppanille] asioistaan, kun se ei tunne kaveripiiriä.(Tyttö 15v)

Kommentti voi viitata siihen, että keskinuori vasta harjoittelee luottamuksellista seurustelusuhdetta ja toiseen luottamistakin vasta testataan.

Sosiaalisessa mediassa riitelyä ei pidetä suotavana, vaan niitä pyritään ratkaisemaan kasvokkain tai puhelimitse.

En riitele somessa. Lopetan juttelun, ja ratkon riidat, vaikka puhelimessa jos ei voida nähdä.(Tyttö 15v)

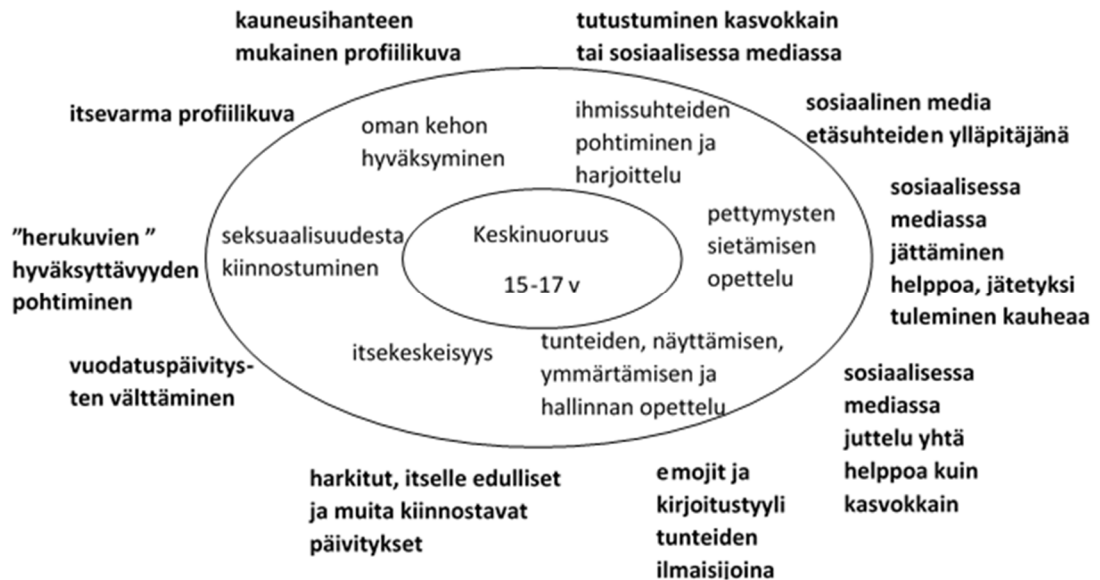
Riitoja kuitenkin käydään myös sosiaalisessa mediassa ja riidat voivat paisua ja venyä, koska viestittely on helppoa keskeyttää välillä ja jatkaa myöhemmin. Sosiaalisessa mediassa voi helpommin tulla sanottua sellaisiakin asioita, joita kasvokkain ei pystyisi sanomaan. Keskinuorten mukaan sosiaalisessa mediassa on helpompi peittää oma reaktio ja todellinen tunnetila, ja tätä myös tehdään. On mahdollista esimerkiksi hymiötä käyttäen hymyillä, vaikka oikeasti tuntuisi todella pahalta. Kasvokkain tavatessa ilmeet paljastavat keskinuorten mukaan todellisen tunnetilan.

Seurustelusuhteita päätetään sosiaalisessa mediassa. Keskinuorten mukaan ero voi tulla yllättäen. Kasvokkain tavatessa ei huomaa toisesta mitään, mikä ennakoisi eroa, mutta sosiaalisessa mediassa tuleekin välittömästi tapaamisen jälkeen eroviesti.

Suhteita päätetään somessa. Ei se oo oikee tapa, mut helppoo.(Tyttö 15v)

Keskinuoret toteavat, että jättäjän kannalta sosiaalisessa mediassa tapahtuva ero on helpompaa kuin kasvokkain tapahtuva ero, koska ei tarvitse kohdata kumppanin reaktiota. Toisaalta jätetyn kannalta sosiaalisessa mediassa tapahtuva ero tuntuu vaikeammalta kuin kasvokkain tapahtuva seurustelusuhteen päättäminen, koska asiasta keskustelu voi jäädä hyvin vähäiseksi. Jätetty kokee helposti jäävänsä yksin ja epä tietoiseksi eroon johtaneista syistä.

Kuvassa 2 on esitetty keskinuoruuden sosiaalisia ja psyykkisiä kehitystehtäviä ja keskinuorten ryhmästä saadut keskeisimmät abstrahoidut tulokset.

Kuva 2. Keskinuoruuden sosiaalisia ja psyykkisiä kehitystehtäviä (sisäkehällä) ja keskinuorten ryhmän keskeisimmät abstrahoidut tulokset (kehän ulkopuolella lihavoituna)

7.3 Myöhäisnuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhteissa

Myöhäisnuoret tiedostivat, että sosiaalisessa mediassa vietetään aikaa mahdollisesti useita tunteja vuorokaudessa ja tavallaan ollaan tavoitettavissa koko ajan, mikä voi häiritä muuta tekemistä. He eivät kuitenkaan osanneet arvioida kuinka kauan sosiaalisessa mediassa vuorokauden aikana aikaa vietetään. Myöhäisnuorten ryhmässä tuli esille, että sosiaalisesta mediasta voidaan olla riippuvaisiakin.

Tosi vaikee sanoo [sosiaaliseen mediaan käytettyä aikaa vuorokaudessa] se voi olla mitä tahansa kahdesta kymmeneen tuntiin. (Poika 18v)

Tavoitettavissa ei tavallaan pidä olla, mutta jos jollain on murhetta ja se haluaa jutella, nii ei voi olla vastaamatta, vaikka olis kokeisiin luku kesken. (Tyttö 18v)

Oon pitäny välillä taukoo somesta, mut ei siitä oo mitään hyötyä. Kun tauko loppuu, niin käyttö riistäytyy käsistä. Että kyllä se riippuvaisuutta on. (Tyttö 18v)

Sosiaalisen identiteetin sekä maailmankuvan kehittyminen

Myöhäisnuoret halusivat, että heidän sosiaalisen median profiilinsa toisi esille heidän persoonaansa. Myöhäisnuoret tavoittelivat asiallista profiilikuvaa – selaista, jonka sukulaiset ja mahdollinen työnantaja voivat huoletta nähdä. Myöhäisnuoret tavoittelivat edustavaa ulkonäköä profiilikuvaansa. Tällä ei tarkoiteta kaukusihanteen mukaista ulkonäköä, vaan luonnollisen persoonan esilletuomista ja hyväntuulisuutta.

Profiilikuvassa pitäis tulla sen ihmisen persoona näkyviin. Ja sen pitää olla sen verran asiallinen, että sen kehtaa näyttää sukulaisille tai vaikka työnantajalle. (Tyttö 18v)

Sellainen profiilikuva kiinnostaa, jossa henkilö tuo positiivisesti esiin omaa persoona. (Tyttö 18v)

Myöhäisnuorten kommentoissa tuli esille, että omaa persoona ja mielenkiinnon kohteita tuodaan esille sosiaalisessa mediassa harkitusti monin eri keinoin. Julkaisuissa kerrotaan harrastuksista, mielenkiinnon kohteista ja omasta maailmankatsomuksesta. Henkilökohtaisten asioiden julkaisemista ja tunteenpurkauksia pyritään välttämään sosiaalisessa mediassa, mutta tutussa porukassa niitäkin esitetään.

Nykyisin sitä miettii ensin, onko jotain sanottavaa ja sitten postaa harkitumman mielipiteen. (Tyttö 18v)

Myöhäisnuoret toivat esille, että oman elämän korostaminen, vaihtoehdottomuus ja yltiöpositiivisuus ärsyttävät toisen ihmisen profiilissa. Sitä kuvattiin kansallisena ominaispiirteenä, kateutena.

Kyllä suomalaista aina ärsyttää toisen parempi elämä.(Tyttö 18v)

Myöhäisnuoret pohtivat, miksi paljastavien kuvien julkaiseminen on soveliasta julkisuuden henkilöille, mutta ei tavallisille ihmisille. Nuoret arvioivat, että julkisuuden henkilön menestys on osin riippuvainen huomiosta sosiaalisessa mediassa, kun taas tavallisten ihmisten uraa eivät paljastelevat kuvat ainakaan paranna.

Miks sellaset kuvat joissa näkyy takamus ja tissit ovat ok joillekin julkkiksille, mutta tavisten postaamina ne ei oo ok? (Tyttö 18 v)

Kokonaisuutena myöhäisnuoret toivat vahvasti esille persoonan, itselle merkityksellisten asioiden esille tuomisen ja ymmärryksen siitä, mikä vaikutus heidän tekemisillään ja sanomisillaan sosiaalisessa mediassa voi laajemmin olla laajemheidän elämässään. Tämä kuvastaa hyvin myöhäisnuoruuden sosiaalisen identiteetin ja maailmankatsomuksen kehittymistä.

Empatiakyvyn kehittyminen

Myöhäisnuoret kertoivat, että julkaisevat nykyisin harvemmin ja harkitummin kuin aikaisemmin. He arvioivat harkitsevansa tarkemmin, onko heidän mielipiteensä tai viestinsä merkityksellinen ja tärkeä, ja onko se sovelias julkaistavaksi. Nuoret toivat myös esille, että pohtivat ennen julkaisemista, miten heidän kaverinsa kokevat heidän julkaisunsa.

Joskus [nuorempana] ku oli jotain mieltä, sitä julkas mielipiteensä. Nykysin, ku on monenlaisii kavereita eri puolilta maailmaa, nii sitä mieltii, että ei loukkais ketään kaverii mielipiteellään (Tyttö 18v)

Myöhäisnuoret eivät halua tietoisesti omilla julkaisuillaan loukata toisia ihmisiä. Tämä kuvaa hyvin kehitystehtävien etenemistä – nuoremmat miettivät sosiaalisia suhteita hyväksytyksi tulemisen kautta ja vanhemmat laajemman sosiaalisen identiteetin ja toisen asemaan asettumisen kautta.

Pitkäkestoinen seurustelusuhde ja toisen tunteiden ymmärtäminen

Myöhäisnuoret toivat esille, että ennen varsinaisen seurustelusuhteen alkamista toiseen on syytä tutustua kasvokkain. Myöhäisnuorten mukaan pelkästään sosiaalisessa mediassa alkava seurustelusuhde on väkinäinen ja liian helppo tapa aloittaa seurustelu.

Pelkästään somessa alkanut suhde on teennäinen. Siitä niinku puuttuu jotain.
(Tyttö 18v)

Myöhäisnuorten näkemyksissä voi heijastua myöhäisnuoruudelle tyypillinen pitkäkestoisemman ja sitoutuneemman seurustelusuhteen tavoittelu. Myöhäisnuoret haluavat todella tutustua ja kokea läheisyyttä seurustelukumppania kohtaan.

Myöhäisnuoret arvioivat viestinnästä ja seurustelusuhteesta puuttuvan jotakin, jos se tapahtuu pelkästään sosiaalisessa mediassa. Usea nuori totesi, että tunnetilan arviointi pelkän kirjoitetun viestin perusteella on epävarmaa, tulee helpommin väärinymmärryksiä ja epävarmuutta viestin todellisesta sisällöstä kuin kasvokkain tapahtuvassa viestinnässä. Myöhäisnuorten mielestä tunteista puhuttaessa toisen eleiden ja ilmeiden näkeminen on tärkeää, eikä kirjoitettu teksti voi koskaan korvata kasvokkain tapahtuvaa keskustelua.

Kyllä niitä väärinymmärryksiä helposti tulee. Helpommin kuin jos näkis toisen.
(Tyttö 18v)

Kirjotetusta viestistä puuttuu jotain, ei sitä toisen äänensävyä tai ilmeitä voi korvata mitenkään. (Tyttö 18v)

Myöhäisnuorten mukaan tarvitaan sanallisen viestin lisäksi tietoisuus äänensävyistä, eleistä ja ilmeistä, jotta toista voi täysin ja vilpittömästi ymmärtää. Myöhäisnuorten mukaan sosiaalinen media auttaa erityisesti etäsuhteen ylläpitoa, mutta

ei korvaa kasvokkain tapahtuvaa tapaamista. Keskustelusovelluksilla viestiteltäessä ei tarvitse olla täysin läsnä toiselle, voi samaan aikaan tehdä muita asioita, ja halutessaan jättää vastaamatta viestiin. Myöhäisnuoret toivat esille, että keskustelusovelluksista videopuhelut ovat tärkeä apuväline kommunikoinnissa seurustelukumppanin kanssa.

Skype on tosi tärkeä etäsuhteessa. Se että näkee toisen kasvot kun jutellaan tuo tosi paljo lisää siihen kommunikointiin.(Tyttö 18v)

Toisen näkeminen videokuvassa keskustelun aikana on merkittävä lisä kommunikointiin – voi nähdä toisen eleet ja ilmeet sekä olla varma, että toinenkin osapuoli keskittyy keskusteluun. Ylipäänsä kasvokkain tapahtuvassa viestinnässä toiseen keskittyminen on todennäköisempää. Myöhäisnuorten toive, että viestinnästä merkittävä osa tapahtuisi kasvokkain, voi liittyä edellä kuvattuun, myöhäisnuoruuden kehitysvaiheessa muotoutuvaan läheisyyden ja sitoutumisen toiveeseen seurustelusuhteessa.

Myöhäisnuorten mukaan riitoja käydään sosiaalisessa mediassa, vaikka se ei ole toivottavaa. Sosiaalisessa mediassa riidat voivat paisua ja tilanteet lukkiutua helpommin, kuin jos erimielisyydet selviteltäisiin kasvokkain.

Somessa riitely helposti pitkittyy. Voi pitää taukoja ja jatkaa taas. Harvoin selviää sitä kautta riidat. (Tyttö 18 v)

Someriitely ei koskaan mene fyysiseksi, mutta sanat voi olla tosi julmia. (Tyttö 18v)

Myöhäisnuorten mukaan seurustelusuhteen hiipumista voivat ennakoida harvenvat ja lyhenevät viestit tai vähenevät hemeät viestit. Myöhäisnuoret pohtivat, että eropäätöksen kertominen on jättäjän kannalta helpompaa sosiaalisessa mediassa kuin kasvokkain, koska ei tarvitse kohdata toisen ilmeitä ja reaktiota. Kaiken kaikkiaan se, että ei tarvitse kohdata toisen surua, kuvattiin helpottavaksi

asiaksi. Jätetyn kannalta eroviestin kuuleminen sosiaalisessa mediassa koettiin pahemmaksi kuin kasvotusten kerrottu eroviesti. Nuoret kuvailivat eroa sanoilla yllättävä, kylmä ja hämmentävä. Nuoret olivat yhtä mieltä siitä, että sosiaalisessa mediassa jättäminen ei ole toivottavaa, mutta toisaalta se on keino välttää niin sanottua turhaa draamaa.

Monet päättää suhteita somessa. Sekä nuoremmat että vanhemmat. Ei tarvi nähdä toisen reaktioo ja vastata siihen. Kyllä se pahalta tuntuu. (Tyttö 18)

Kuvassa 3 on esitetty myöhäisnuoruuden sosiaalisia ja psykologisia kehitystehtäviä ja keskinuorten ryhmästä saadut keskeisimmät abstrahoidut tulokset.

Kuva 3. Myöhäisnuoruuden sosiaalisia ja psykologisia kehitystehtäviä (sisäkehällä) ja myöhäisnuorten ryhmän keskeisimmät abstrahoidut tulokset (kehän ulkopuolella kursivoilla)

7.4 Nuorten sosiaalisen median käyttö seurustelusuhteissa ja nuoruuden kehitystehtävät

Haastateltujen ryhmien sosiaalisen median käyttötavat noudattivat ainakin jossain määrin kehitysvaiheelle ominaisia piirteitä. Keskinuorilla edustava, kauneusihanteen mukainen ulkonäkö profiilikuvassa oli tärkeää, mikä liittyy osin varhaisnuoruuden ulkonäkökeskeisyyteen ja haluun tulla muiden hyväksymäksi. Toisaalta kauneusihanteen mukaisen profiilikuvan ja itsevarmuuden profiilikuvassa voidaan ajatella kuvaavan myös oman kehon hyväksymistä keskinuoruudessa. Myöhäisnuorten halu viestiä profiilikuvalla omaa persoonaa ja tehdä sosiaalisesti ja ammatillisesti soveliaita päivityksiä voi kuvastaa kehitysvaiheelle ominaista sosiaalisen identiteetin kehitystä. Lisäksi myöhäisnuorten halu ottaa kantaa päivityksillä ja kirjoittaa itse harrastus- ja elämäntyylistään kertovia blogeja voi olla ikävaiheeseen kuuluvaa maailmankuvan ja elämänkatsomuksen kehittymistä.

Keskinuoret voivat olla vielä itsekkäitä seurustelusuhteissaan, kun taas myöhäisnuoruudessa empatiakyky kasvaa. Keskinuorten keskusteluissa itsekkyyden näkyminen sosiaalisen median käytössä näkyi lähinnä siitä, että päivityksiä mietittiin lähinnä sen kautta, että haluttiin antaa kiinnostava ja fiksu kuva itsestä. Myöhäisnuoret harkitsevat päivitystä tehdessään, loukkaako päivitys kavereiden tunteita, mikä kertoo empatiakyvystä.

Keskinuoret harjoittelevat tunteiden hallintaa, ilmaisua ja ymmärtämistä, kun taas myöhäisnuoruudessa toisten tunteita pyritään jo huomioimaan omassa toiminnassa. Seurustelusuhteissa nuoret käyttävät sosiaalista mediaa myös tunteiden ilmaisemiseen. Keskinuoret kertoivat käyttävänsä emojiä ja sanamuotojen valitsemista tunteiden ilmaisuun. Keskinuorten mukaan sosiaalinen media toimii tunteiden ilmaisijana hyvin, väärinkäsityksiä syntyy suurin piirtein yhtä usein kuin kasvokkain tapahtuvassa ilmaisussa ja sosiaalisen median välineet toimivat tunteiden ilmaisijoina hyvin. Lisäksi keskinuoret olivat sitä mieltä, että sosiaalisen median kautta ilmaistut tunteet tulevat ymmärretyiksi suurin piirtein yhtä hyvin

kuin kasvokkain esitetyt tunteet. Myöhäisnuoret kokivat, että tunteiden ilmaiseminen sosiaalisen median kautta on vajavaista, ilmaisusta puuttuu jotakin ja väärinymmärryksiä tulee useammin kuin tunteita esitettäessä kasvokkain. Lisäksi myöhäisnuoret pitivät seurustelusuhteissaan tärkeinä esimerkiksi riitatilanteessa nähdä ja kuulla toisen reaktiot, jolloin pystyy paremmin arvioimaan, miltä joku tietty tilanne toisesta osapuolesta tuntuu.

Keskinuoret eivät yleisesti tehneet suurta eroa sosiaalisen median juttelun ja kasvokkain juttelun välillä, kun taas myöhäisnuoret olivat sitä mieltä, että pelkässä sosiaalisessa mediassa tapahtuvassa keskustelussa jää jotakin puuttumaan. Herää kysymys, onko keskinuorille sosiaalisessa mediassa tapahtuva viestintä vieläkin luontevampaa kuin myöhäisnuorille ja näin samanarvoista kasvokkain tapahtuvan viestinnän kanssa, vai onko kysymys siitä, että keskinuorten kyky tulkitella viestejä ja tunteita ja analysoida niitä on vasta kehityksessä, eikä puutteita huomata.

Sosiaalinen media on tärkeässä roolissa erityisesti etäsuhteissa. Keskinuorten ryhmässä sosiaalisen median roolia etäsuhteissa kuvattiin välttämättömänä etäsuhteen ylläpitäjänä, kun taas myöhäisnuoret puhuivat ennemminkin sosiaalisesta mediasta etäsuhteen tukijana. Tähän luonteva syy on varmasti se, että keskinuorten mahdollisuudet matkustaa ja tavata etäkumppania ovat rajallisemmat kuin myöhäisnuorten sekä taloudellisessa mielessä että vanhempien rajoittamisen johdosta. Toisaalta, myöhäisnuoret selkeästi vaativat omalta seurustelusuhteeltaan enemmän läheisyyttä, sitoutuneisuutta ja kasvokkain tapahtuvia kontakteja kuin keskinuoret – tämä voi myös kuvata tavoitetta pitkäkestoiseen ja syvemmin sitoutuneeseen parisuhteeseen.

7.5 Toiminnallinen ryhmämenetelmä interventiona

Työssä käytetty ryhmämenetelmä voisi toimia myös interventiona, jossa nuoret pohtisivat omaa sosiaalisen median käyttöään, havaitsisivat mahdollisia ongel-

makohtia sosiaalisen median käytössä ja miettivät, kuinka voisi tarvittaessa toimia toisin. Keskusteluiden teemoista profiili ja seurustelusuhteet sosiaalisessa mediassa voisivat olla ohjaustilanteen kannalta hedelmällisimpiä. Tämä tutkimus ei suoraan toimi interventiona, koska tutkija ei pyrkinyt haastamaan nuorten näkökulmia tai tarjonnut heille muita näkökohtia, vaan oli neutraali havainnoitsija tilanteessa.

Esimerkiksi nuorten oli vaikeaa arvioida koska, kuinka usein ja kuinka kauan sosiaalista mediaa kaiken kaikkiaan käytetään vuorokaudessa. Nuoret toivat esille, että ei sitä erikseen käytetä, vaan se on läsnä koko ajan. Arviot ajankäytöstä vaihtelivat parista tunnista yli kymmeneen tuntiin vuorokaudessa. Nämä arviot saivat nuoret miettimään, miten heillä voi olla niin paljon aikaa sosiaalisessa mediassa käytettäväksi. Lisäksi nuoret kokivat, että heidän on käytännössä oltava tavoitettavissa sosiaalisessa mediassa lähes aina. Sosiaalisesta mediasta ollaan jollain tasolla riippuvaisia. Ajankäyttö sosiaalisessa mediassa olisi todennäköisesti hedelmällinen interventioteema.

Nuoret pohtivat myös, mikä on sosiaalisen median käytössä järkevää ja mikä ei. Kuvien julkaisemisesta, kuvien kommentoimisesta ja ulkonäkö-asioista käytiin molemmissa ryhmissä keskustelua. Ryhmissä pohdittiin, miksi bikinikuvia ei kannata sosiaalisessa mediassa julkaista, vaikka rannalla bikineissä kulkeminen on soveliasta. Lisäksi keskusteltiin, miksi julkisuuden henkilöt voivat julkaista itseltään paljastavia kuvia, mutta tavallisten ihmisten paljastavat kuvat eivät yleensä ole suotavia. Nuoret totesivat, että julkisuuden henkilöiden uraa usein edistää huomion saaminen keinolla millä hyvänsä, mutta tavallisen ihmisen uramahdollisuuksia paljastelevat kuvat voivat heikentää. Nuoret miettivät sosiaalisen median voimaa ja sitä, kuinka he itse haluavat mediassa toimia, mikä olisi tärkeä aihe pohdittavaksi laajemminkin esimerkiksi ryhmäinterventiossa.

8 Pohdinta ja yhteenveto

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin nuorten sosiaalisen median käyttöä seurustelusuhteissa. Työssä kerättiin tietoa keski- ja myöhäisnuorilta toiminnallista ryhmäkeskustelumenetelmää käyttäen.

Sosiaalisen median käyttöön liittyy profiilin luominen, profiilikuva ja erilaiset julkaisut. Nuoret käyttävät paljon sosiaalista mediaa seurustelusuhteen eri vaiheissa. Seurustelukumppania haetaan ja potentiaalisiin seurustelukumppaneihin tutustutaan sosiaalisen median sovelluksissa. Varsinaisia seuranhakusovelluksia nuoret eivät varsinaiseen seurustelukumppanin etsimiseen käytä, vaan pääasiassa käytetään profiilisovelluksia, kuten Instagramia. Seurustelusuhteen aikana sovelluksia käytetään päivittäin useita kertoja päivässä. Erityisesti etäsuhteissa sosiaalisen median sovelluksilla on tärkeä rooli jokapäiväisessä suhteen ylläpitämisessä. Nuoret keskustelevat tunteistaan sosiaalisen median sovelluksissa. Keskinuoret kokevat, että tunteista puhuminen, niiden ilmaiseminen ja toisen tunteiden ymmärtäminen sosiaalisessa mediassa on yhtä helppoa kuin kasvokkainkin. Myöhäisnuorten mielestä tunteiden ilmaisu sosiaalisessa mediassa on vavaista ja siitä jää puuttumaan jotakin verrattuna kasvokkain tapahtuvaan tunteiden ilmaisuun. Seurustelusuhteita päätetään sosiaalisen median sovellusten kautta. Nuoret toteavat, että sosiaalisessa mediassa erosta ilmoittaminen on jättäjälle helppoa, koska ei tarvitse kohdata vastapuolen reaktiota. Toisaalta jätetyn kannalta sosiaalisen median kautta saatu eroviesti on rankempi kuin kasvokkain kuultu eroviesti. Nuoret ovat sitä mieltä, että sosiaalisessa mediassa jättäminen ei ole sopivaa.

Nuoret havaitsivat, etteivät erityisesti käytä sosiaalista mediaa, vaan se on läsnä koko ajan. Lisäksi nuoret pohtivat ulkonäön merkitystä, riippuvuutta sosiaalisesta mediasta ja sen käytön eettisyyttä. Nämä kaikki teemat ovat keskeisiä ja tärkeitä

asioita mietittäessä sosiaalisen median vaikutuksia nuoren elämään ja sosiaaliin suhteisiin, joten niiden käsitteleminen esimerkiksi ryhmäinterventiossa olisi varmasti hedelmällistä.

Tutkija sai itseluottamusta ohjaustilanteeseen heittäytymiseen. Tutkija oppi myös luottamaan siihen, että teemoitettu ohjaustilanne ja osallistujia kiinnostava aihe edesauttavat sitä, että osallistujat tuottavat itse laadukasta materiaalia ilman tutkijan pitkää alustusta ja johdattelua. Lisäksi osallistujat tilaisuuden edetessä ryhtyivät pohtimaan teemoja monipuolisesti. Lisäksi tutkija oli yllätynyt siitä, että suhteellisen lyhyessä ajassa, 1,5 tunnissa, päästiin melko syvällisiin keskusteluihin keskeisimmistä teemoista.

8.1 Tulosten luotettavuus

Tutkimuksen tietolähteenä käytettiin pientä eteläkarjalaisista nuorista koostuvaa ryhmää. Tulosta ei voida laajentaa kattamaan keski- tai myöhäisnuorten sosiaalisen median käyttöä seurustelusuhteissa yleisesti. Sekä keskinuorten että myöhäisnuorten ryhmät olivat tuttuja keskenään omissa ryhmissään. Sen ansiosta keskustelu oli luultavasti avoimempaa kuin mikäli ryhmän jäsenet olisivat olleet entuudestaan toisilleen tuntemattomia. Toisaalta taas keskustelu voi myös rajoittua, juuri tämän ryhmän sisällä juuri tutkimushetkellä käytettyihin sovelluksiin ja toimintatapoihin. Lisäksi ryhmätilanne oli rajattu neljään teemaan, ja tilanteiden kesto oli ainoastaan 1,5 tuntia. Tästä syystä paljon merkityksellisiä asioita on voinut jäädä tutkimusaineistosta puuttumaan ja toisaalta joidenkin asioiden merkitys voi nousta suuremmaksi kuin mitä merkitys olisi suurempaa otosta tarkasteltaessa.

Ryhmämessut-menetelmän ensimmäinen vaihe, teeman itsekseen pohdiskelu jäi näissä ryhmissä vähälle. Ryhmät alkoivat keskustella itsenäisesti aiheesta nopeasti tilaisuuden alettua. Tässä tapauksessa ryhmien jäsenet tunsivat toisensa todella hyvin ja olivat tottuneet keskustelemaan toistensa kanssa, joten kaikkien mielipiteet tulivat todennäköisesti esille. Mikäli ryhmän jäsenet olisivat olleet toi-

silleen vieraampia ja joukossa olisi ollut hiljaisempia ihmisiä, aiheen pohtiminen itsekseen olisi ollut tärkeää.

Ryhmät jakautuivat kaveriporukoiden mukaan. Mikäli keskustelua käytäisiin edes vähemmän tuttujen henkilöiden kesken, pohdintaan voisi tulla mukaan jo alkuvaiheessa enemmän erilaisia näkemyksiä, ja tulokset voisivat olla monimuotoisempia.

Opinnäytetyön tekijä pyrki tutkimustilanteessa olemaan neutraali, pidättäytymään omien näkemystensä esittämisestä ja esittämään lähinnä tarkentavia kysymyksiä, jotta työn tekijän omat näkemykset eivät rajaisi keskustelua tai ohjaisi keskustelua nuorten kannalta epäoleelliseen suuntaan. Välillä keskustelu oli hyvinkin vilkasta ja kommentit eksyivät jonkin verran ohi aiheen. Tutkija on pohtinut, olisiko pitänyt enemmän rajoittaa keskustelua ja pyrkiä pitämään sitä tiukemmin jossakin raamissa. Toisaalta tilaisuuden luonne oli sellainen, että nuoret itse tuottivat asiat, jotka kokivat merkityksellisiksi liittyen sosiaalisen median käyttöön. Mikäli tutkija olisi ohjailnut liikaa keskustelua, vaarana olisi ollut se, että aiheet eivät olisi olleet nuorten kannalta oleellisia, ne eivät olisi kirvoittaneet kommentteja ja tilaisuuden todellinen anti olisi ollut vähäisempi.

8.2 Jatkotutkimusaiheet

Tässä työssä tutkittiin keskinuorten ja myöhäisnuorten sosiaalisen median käyttöä seurustelusuhteissa. Jatkossa olisi mielenkiintoista ja täydentävää selvittää, missä roolissa sosiaalinen media on varhaisnuorten ensimmäisissä ihastuksissa ja seurustelusuhteiden harjoittelussa ja kuinka tämä vaikuttaa varhaisnuorten hyvinvointiin.

Lisäksi sosiaalisen median käyttö seurustelusuhteissa aikuisuuden eri vaiheissa ja sen merkitys hyvinvoinnille olisi myös mielenkiintoinen tutkimusaihe. Erityisen kiinnostavaa olisi verrata aikuisten ja nuorten sosiaalisen median käyttötapoja parinmuodostuksessa ja romanttisissa seurustelusuhteissa.

Sosiaalisen median käytön vaikutukset nuorten sosiaalisten taitojen kehitykseen yleisesti olisi ajankohtainen tutkimusaihe. Sosiaalisen median riippuvuudesta puhutaan paljon erityisesti nuorten sosiaalisen median käytön yhteydessä, tätä aihetta olisi syytä tutkia laajemmin. Olisi tärkeää selvittää sosiaalisen median riippuvuuden tunnusmerkkejä, riskitekijöitä, ennaltaehkäiseviä tekijöitä ja riippuvuudesta poispääsymenetelmiä.

Yksi vakava lasten ja nuorten hyvinvointiin ja mielenterveyteen vaikuttava asia on sosiaalisessa mediassa tapahtuva kiusaaminen. Aiheesta käydään paljon julkista keskustelua, ja vakavia ja pitkäkestoisia kiusaamistapauksia on raportoitu. Olisi tärkeää selvittää, kuinka millaista sosiaalisessa mediassa tapahtuva kiusaaminen on, kuinka kiusaamiseen tehokkaimmin puututaan ja kuinka sitä voidaan parhaiten ennaltaehkäistä.

Kuvat

Kuva 1. Ryhmämessujen toteutus. Muokattu Ryhmämessut menetelmän (Innotiimi 2014) pohjalta, s.24

Kuva 2. Keskinuoruuden sosiaalisia ja psyykkisiä kehitystehtäviä (sisäkehällä) ja keskinuorten ryhmän keskeisimmät abstrahoidut tulokset (kehän ulkopuolella lihavoituna), s. 39

Kuva 3. Myöhäisnuoruuden sosiaalisia ja psykologisia kehitystehtäviä (sisäkehällä) ja myöhäisnuorten ryhmän keskeisimmät abstrahoidut tulokset (kehän ulkopuolella kursivilla), s. 44

Taulukot

Taulukko 1. Nuoruuden kehitysvaiheet, kriisit ja sosiaalisten suhteiden kehitys. (Eriksson 1994; Nurmi et al. 2015; Saarniaho 2005; Salmivalli 2005), s. 8

Taulukko 2. Tutkimukseen osallistuneiden nuorten käyttämät ajanvietesovellukset, niiden käyttötarkoitus ja käyttömäärä, s. 27

Taulukko 3. Tutkimukseen osallistuneiden nuorten käyttämät profiilisovellukset, niiden käyttötarkoitus ja käyttömäärä, s. 29

Taulukko 4. Tutkimukseen osallistuneiden nuorten käyttämät *keskustelusovellukset*, niiden käyttötarkoitus ja käyttömäärä, s. 31

Lähteet

- Aalberg, S. & Siimes, M. 2007. Lapsesta aikuiseksi. Nuoren kypsyminen naiseksi tai mieheksi. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Nemo
- Aho, A-L. 2011. Arkaluontoisen tutkimusaiheen haasteita tutkijan näkökulmasta. Tutkiva Hoitotyö 9 (3). 41-42
- Aho, A-L. & Kylmä, J. 2012. Sensitiivinen tutkimus hoitotieteessä - näkökohtia tutkimusprosessin eri vaiheissa. Hoitotiede. 24 (4). 271-280
- Aho, T. & Rinkinen, T. 2007 Seurusteluun valmistautuminen. Teoksessa Martikainen L. (toim.) Minä-Nuori nainen. Kuopio: UNIPress Ab. 39-68
- Airola, M. & Tarsalainen, A. 2005. Murkkuelämää. Saarijärvi: LK-kirjat Lasten keskus
- Anttila, A. 2009. Leikin asia – Näkökulmia varhaisnuorten romanttiseen seurustelukulttuuriin. Väitöskirja. Helsingin yliopisto. Humanistinen tiedekunta.
- Anttila, P. 1998. Tutkimisen taito ja tiedonhankinta. <http://www.metodix.com>. luettu: 17.9.2015
- Bildjuskin, K. & Ruuhilahti, S. 2008. Seksiä vaatteet päällä. Vammala: Tammi.
- Blunt-Vinti, H. D., Wheldon, C., McFarlane, M., Brogan, N. & Walsh-Buhi, E.R. 2016. Assessing relationship and sexual satisfaction in adolescent relationships formed online and offline. Journal of Adolescent Health. 58. 11-16
- Erikson, E. H. 1994. Identity and the life cycle. New York: Norton.
- Hamari, M. 2011. Treffeillä Facebookin suojissa. Teoksessa Saarikoski, P. Heino, U. Turtiainen, R. (toim.). Digirakkaus 2.0. Turun yliopisto. Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen julkaisut 31. 171-176
- Harjusaari, M. 2014. Teinit kertovat: Tätä siellä somessa tehdään. Suomen Kuvalehti. <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/teinit-kertovat-tata-siella-somessa-tehdaan/?shared=53244-6ecd62d4-500>. Luettu 22.10.2015
- Innotiimi 2014. Ryhmämessut. Helsinki: Innotiimi International Ltd.
- Keltikangas-Järvinen, L. 2010. Sosiaalisuus ja sosiaaliset taidot. WSOY. Helsinki
- Kinnunen, P. 2011. Nuoruudesta kohti aikuisuutta. Varhaisaikuisen mielenterveys ja siihen yhteydessä olevat ennakoivat tekijät. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö.

Koivusilta, K. 2014. Nuorten tulevaisuuden toiveet. Pro-gradu tutkielma. Tampereen yliopisto. Terveystieteiden yksikkö.

Korkiamäki, R. 2013. Kaveria ei jätetä! Sosiaalinen pääoma nuorten vertaissuhteissa. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden laitos.

Korteniemi-Poikela, E. & Cacciatore, R. 2010. Portaita pitkin. Lapsen ja nuoren seksuaalisuuden kehittyminen. Juva: WS Bookwell.

Kouluterveyskysely 2013. Kouluterveyskysely 2015. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <http://info.stakes.fi/kouluterveys/fi/kouluterveyskysely/FI/tulokset/valtak.htm>, Luettu 29.2.2016

Kouluterveyskysely 2015. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <http://info.stakes.fi/kouluterveys/fi/kouluterveyskysely/FI/tulokset/valtak.htm>, Luettu 29.2.2016

Kulmala, M. 2014. Netti on osa nuoren elämää. Aivoliitto. Kielipolku 3/2014. 7-8.

Lehtinen, V. & Lovio, I. 2011. Ihmissuhteiden rituaaliset esitykset verkostopalveluissa. Teoksessa Saarikoski, P. Heinonen, U. Turtiainen, R. (toim.). Digirakkaus 2.0. Turun yliopisto. Kulttuurituotannon ja maisematutkimuksen julkaisut 31. 131-144

Leino-Kilpi, H. & Välimäki, M. 2009. Etiikka hoitotyössä. Juva: WSOY.

Levine, D. 2004. Virtual Attraction: What Rocks Your Boat. *CyberPsychology & Behavior*. 3(4): 565–573.

Lääkäriliitto 2009. Maailman lääkäriiiton Helsingin julistus. <http://www.laakariliitto.fi/etiikka/helsinginjulistus>. Luettu: 20.9.2016

Löfblom, K. 2013. Nuorten kokemien elämysten yksilölliset ja yhteisölliset merkitykset. Väitöskirja. Turun yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Sosiaaliteiden laitos.

Mannerheimin lastensuojeluliitto 2015. Lapsi sosiaalisessa mediassa. Vanhempainnetti. http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/lapset_ja_media/lapsi-sosiaalisessa-mediassa/. Luettu 21.10.2015

McGarry, J. 2010. Exploring the effect of conducting sensitive research. *Nurse Researcher*. 18(1). 8-14

Mäkinen, M. 2010. Lukion 2. luokkalaisten tyttöjen näkemyksiä ja kokemuksia seurustelusta. Opinnäytetyö. Terveydenhoitotyön suuntautumisvaihtoehto. Laurea ammattikorkeakoulu.

Nurmi J-E., Ahonen T., Lyytinen, H., Lyytinen P., Pulkkinen L. & Ruoppila, I. 2015. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY.

Saarniaho, R. 2005. Nuoruuden psykososiaalinen kehitys. Otavan opisto. http://opinnot.internetix.fi/fi/materiaalit/ps/ps2/3_kehitys_ikakausittain/06_nuoruudenpsykofyysinenkehitys?C:D=gjsZ.eyaY&m:selres=gjsZ.eyaY. Luettu: 30.5.2015

Salmivalli, K. 2005. Kaverien kanssa. Vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sinkkonen, A. & Sinkkonen, T. 2011. Digirakkaustarina. Teoksessa Saarikoski, P. Heinonen, U. Turtiainen, R. (toim.). Digirakkaus 2.0. Turun yliopisto. Kulttuuri-tuotannon ja maisematutkimuksen julkaisut 31. 1-15.

Urpot. 2015. Miten ymmärtää nuorten median käyttöä?. Väestöliitto. <http://www.urpot.fi/miten-ymmartaa-nuorten-median-kayttoa/>. Luettu 21.10.

Vierikko, E. 2014. Psykologi. Yliopiston lehtori. Psykologian perusopinnot. Kehityopsykologia. Tampereen yliopisto. Tampere. Luento. 23.9.2014

Väestöliitto. 2016. Tietoa seksuaalisuudesta. Nuoruuden kehitystehtävät. http://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/tietoa-seksuaalisuudesta/ammattilaiset/tietopankki/nuoruuden_kehitystehtavat/. Luettu 11.3.2016

Yle. 2015a. Hei hei Facebook! tällaisen sosiaalisen median nuoret saivat tilalle. http://yle.fi/uutiset/hei_hei_facebook_tallaisen_sosiaalisen_median_nuoret_saiivat_tilalle/8304451. Luettu 18.9.2015

Yle. 2015b. Herätys aikuiset! Whatsapit ja somehommelit ovat lastemme todellisuus. <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2014/10/28/heratys-aikuiset-whatsapit-ja-somehommelit-ovat-lastemme-todellisuus>. Luettu 21.10.2015

Yle. 2015cYle. Nuoret käyttävät whatsappia eri tavalla kuin aikuiset. http://yle.fi/uutiset/nuoret_kayttavat_whatsappia_eri_tavalla_kuin_aikuiset/7431081. Luettu 21.10.2015

Liitteet

Teen opinnäytetyötä nuorten sosiaalisen median käytöstä seurustelusuhteissa. Haluan saada nuorten äänen kuuluviin ja kerätä tietoa suoraan nuorilta. Tavoitteena on, että vanhemmat ja nuorten kanssa työskentelevät ymmärtäisivät paremmin, miten nuoret käyttävät sosiaalista mediaa. Tuloksia hyödynnetään mm. terveydenhoitajien ammatillisen osaamisen kasvattamisessa ja vanhemmille suunnatuissa tietoisuuksissa. Tutkimus valmistuu keväällä 2016. Työ tehdään yhteistyössä Saimian ja EKSOTE:n opiskeluterveydenhuollon kanssa.

Tietoa kerätään ryhmätilaisuudessa, jossa nuoret keskustelevat sosiaalisen median käyttöön ja seurusteluun liittyvistä aiheista ja keskustelun pääkohdat kerätään talteen kirjallisena. Aineisto kerätään nimettömänä, ja käsitellään luottamuksellisenä siten, että kenenkään osallistujan henkilöllisyyttä ei voi tuloksista jäljittää. Aineiston purun ja raportoinnin jälkeen alkuperäinen materiaali hävitetään. Raportissa ei mainita osallistuvaa koulua nimeltä.

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua ryhmätapahtumiin. Osallistuminen on vapaaehtoista, mutta tutkimuksen onnistumisen kannalta olisi toivottavaa, että mahdollisimman moni haluaisi tutkimukseen osallistua. Yksi ryhmätapahtuma kestää noin 1,5 h ja se järjestetään koulupäivän aikana. Ryhmätapahtumat järjestetään suunnitelman mukaan helmikuussa 2016.

Osallistumisluvan antaaksesi allekirjoita seuraavalla sivulla oleva lupa tutkimukseen osallistumisesta ja tilaisuudessa kerättyjen tietojen käyttämisestä. Näytä tämä viesti myös huoltajallesi ja pyydä myös häneltä suostumus ja allekirjoitus lupalappuun. Palauta lupalappu luokanvalvojalle viimeistään 30.1.2016

Osallistumis- ja materiaalinkäyttölupa:

Osallistun/annan huollettavalleni luvan osallistua nuorten sosiaalisen median käyttöä seurustelusuhteissa tutkivan opinnäytetyön toiminnalliseen ryhmätilanteeseen. Hyväksyn sen, että ryhmätilanteesta kirjallisesti kerättyä aineistoa hyödynnetään opinnäytteen raportissa. Kaikki ryhmätilanteista saatava tieto käsitellään luottamuksellisenä ja nimettömänä, yhdenkään osallistujan henkilöllisyyttä ei voida jäljittää tilaisuuksista kirjoitetussa raportissa tai valmiista opinnäytetyöstä.

Oppilaan allekirjoitus ja nimen selvennys:

Huoltajan allekirjoitus ja nimen selvennys:

Lisätietoja:

Kati Pöllänen, Terveystieteiden opettajaopiskelija, Saimaan ammattikorkeakoulu
kati.pollanen@student.saimia.fi